

On november – aastal 2017.

21. oktoobril sündis Põhja-Sakala vald. Sündmus tekitab erinevaid emotsioone – ja mitte ainult erinevates inimestes, need erinevad emotsioonid võivad olla igaühes meist. On rõõmu uue sünnist ja on kurbust, et midagi on lõppenud. Kui võrrelda olukorda eestlaste traditsiooniliste tähtpäevade ja kombetalitustega, siis on võib-olla emotsionaalselt kõige sarnasem abiellumine – rõõm, aga samas ka kurbus, et neiu peab lahkuma armsast vanematekodust. Kindlasti on isegi hirmu – mis saab, kuidas edasi?

Suure-Jaani vald – suur Suure-Jaani vald – sündis täpselt 12 aastat enne Põhja-Sakala valda. Ka siis oli palju teadmatust: mis saab edasi? Nüüd võib tagasi vaadata.

Oli probleeme, mis lahenesid nagu võluväl ja peaaegu päevapealt. Näiteks kõik allasutused olid korrapealt „meie“ ja tuli ühiselt mõtlema hakata, kuidas neid kõige mõistlikumalt majandada.

Ühes rütmis – ühise meeskonnana – töötava vallavalitsuse kujunemine võttis pisut rohkem aega. Erinevate omavalitsuste töökultuur oli eelnevalt siiski n-ö pisut oma nägu. Kõrvu töötades kujunesid ajapikku välja uue vallavalitsuse ametnike ja töötajate väärtushinnangud ning tavad. Paari-kolme aastaga loksus paika ka struktuur ja selgus, kes milles tugev on ning kus on võimalikud kitsaskohad.

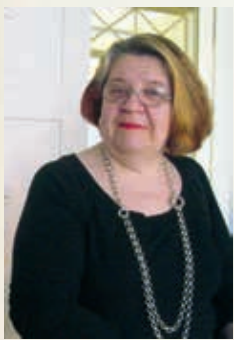
Kõige kauem aega võttis ilmselt see, et tekiksid sidemed erinevates piirkondades elavate inimeste vahel ja valla ühine identiteet. Arvan, et väga palju aitasid sellele kaasa ühised tegemised, mille korraldamisega teadlikult tegeleti. Olgu need ülevallalised spordivõistlused, valla laulu- ja tantsupeod, valla koolide ühised üritused või allasutuste juhtide koolitused, õppereisid ja infotunnid. Eks veel tosin aastat peale ühinemistki oli vahel kuulda, et on „meil“ ja „teil“, aga kindlasti oli päris tihti kuulda ka juttu „meil Suure-Jaani vallas“. Loodan, et oskame

kõik üheskoos tegutseda nii, et võimalikult kiiresti kuuleksime inimeste juttudest „meil Põhja-Sakala vallas“.

Ilusat hingede aega kõigile!

LEILI KUUSK

leili@suure-jaani.ee

Põhja-Sakala valla valimiskomisjon avalikustas 20. oktoobril vallavolikogu liikmete, asendusliikmete ja lisamandaatide registreerimise otsused. Valimistulemused loetakse väljakuulutatuks ja volikogu liikme volitused algavad avalikustamisele järgneval päeval.

Seega on Suure-Jaani valla, Kõpu valla, Kõo valla ja Võhma linna asemel alates 21. oktoobrist 2017 Põhja-Sakala vald. Põhja-Sakala vallas elab pisut üle 8300 inimese ja valla territoorium on 1153 km².

Põhja-Sakala Vallavolikogu esimene istung toimus 26. oktoobril, seal valiti vallavolikogu esimeheks Arnold Pastak ja aseesimeheks Avo Pöder ning võeti vastu Kõo Vallavalitsuse, Kõpu Vallavalitsuse, Suure-Jaani Vallavalitsuse ja Võhma Linnavalitsuse lahkumispalved. Pärast lahkumispalve esitamist täidavad vallavalitsused ja linnavalitsus oma ülesandeid kuni volikogu poolt uue Põhja-Sakala Vallavalitsuse ametisse kinnitamiseni. Ettepaneku uue vallavalitsuse koosseisu kohta teeb Põhja-Sakala vallavanem, kelle valimine kavatakse läbi viia novembrikuus.

Ametiasutused Kõo Vallavalitsus, Kõpu Vallavalitsus, Suure-Jaani Vallavalitsus ja Võhma Linnavalitsus koos seal töötavate ametnike ja töötajatega tegutsevad eraldiseisvate eelarvete alusel kuni aasta lõpuni. Kodanikud, kes soovivad vallale kirjutada või esitada avaldusi,

saavad seda teha jätkuvalt vanadel aadressidel.

1. jaanuarist 2018 alustab tööd uus ametiasutus Põhja-Sakala vallavalitsus koos uue struktuuri alusel ametisse nimetatavate ametnike ja töötajatega. Vallavalitsuse aadressiks saab Lembitu pst 42, 71502 Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala vald, Viljandi maakond, kuid kodanike teenindamine ja kirjavahetus jätkub ka Kõosse, Kõppu ja Võhmasse jäävate teeninduspunktide kaudu.

Valla- ja linnavalitsuste äriühingud ning sihtasutused läksid uue valla omandisse ja hallatavad asutused lähivad 1. jaanuarist valla ametiasutuse alluvusse ning nende tegevuses ei muutu midagi.

Küsimuste korral võite helistada või kirjutada Kõo vallavalitsusse telefonidel 437 8530, 520 4730 – e-post koo.vv@neti.ee – Kõpu vallavalitsusse telefonil 439 6622 – e-post vald@kopu.ee – Suure-Jaani vallavalitsusse telefonil 435 444 – e-post info@suure-jaani.ee – Võhma linnavalitsusse telefonil 437 7228 – e-post vohma@vohma.ee.

VERONIKA LING

Põhja-Sakala valla
valimiskomisjoni esimees

PÕHJA-SAKALA VALLAVOLIKOGU

Põhja-Sakala Vallavolikokku valitud 26. oktoobril enne esimest istungit. Istuvad (vasakult): Hermann Kalmus, Aino Viinapuu, Eve Soopa, Maie Käba, Anneli Siimussaar, Kersten Kattai. Seisavad: Tõnu Kiviloo, Sergei Vassiljev, Tambet Sova, Mati Adamson, Avo Pöder, Jüri Sulg, Tõnu Aavasalu, Lembit Kruuse, Arnold Pastak, Jüri Hansen, Ago Vingissar, Tarmo Riisk, Kuldar Kipper, Andrus Keerd, Siim Avi. FOTO: Leili Kuusk

21 mandaati

Valimisliit Koostöö (13)

Tõnu Aavasalu	233
Tarmo Riisk	135
Arnold Pastak	132
Lembit Kruuse	119
Anneli Siimussaar	118
Avo Pöder	95
Ago Vingissar	95
Kuldar Kipper	91
Hermann Kalmus	71
Siim Avi	67
Kersten Kattai	67
Maie Käba	61
Andrus Keerd	60

Valimisliit Kogukonna

Hääl (5)

Mati Adamson	162
Aino Viinapuu	110
Eve Soopa	66
Sergei Vassiljev	35
Tambet Sova	33

Eesti Reformierakond (3)

Jüri Hansen	138
Jüri Sulg	104
Tõnu Kiviloo	72

Koostöös saame muutustega hakkama

Käes on aeg, kus tuleb hakata Riigikogu poolt vastuvõetud haldusreformi seadust sisuga täitma. 21. oktoobril tekkis Suure-Jaani, Kõo ja Kõpu valdade ning Võhma linna ühinemisel uus, Põhja-Sakala vald. 26. oktoobril toimus uue valla esimese volikogu esimene istung, kus valiti volikogu esimees, aseesimees ja võeti vastu ühinevate vallavalitsuste ja linnavalitsuse tagasiastumise avaldused. Samas tuleb neil jätkata tööd kuni uue

vallavalitsuse ametisse nimetamiseni.

Täna kõiki valla kodanikke, kes valimistel osalesid, kas kandideerides või oma häält andes. Hääletamisaktiivsus oli meie vallas piirkonniti erinev ja keskmisena 53,8%, mis oleks võinud suurem olla.

Enne volikogu esimest istungit toimusid volikogu enim kohti saanud valimisliidu Koostöö eestvõtmisel arutelud, et saavutada kokkulepe kõigi volikokku valitute kaasamiseks. Selle tulemusena sündis „Hea tahte kok-

kulepe Põhja-Sakala valla juhtimiseks ja arendamiseks“, mis peaks looma võimaluse rahumeelseks koostööks kõikide osapoolte vahel.

Kohaliku omavalitsuse tegutsemise aluseks on riigi poolt loodud seadusandlik raam, millega määratakse ülesanded, kohustused ja õigused.

Valla tegevuse põhi-eesmärgiks peab olema inimeste rahulolu elukorraldusega. Samuti piirkonna sotsiaalne, kultuuriline ja majanduslik areng. Hea, kui suudaksime saavutada

elanike arvu stabiliseerumise ja kasvule pöördumise. Igasuguste ühinemiste puhul on oluline arvestada, et erinevatel organisatsioonidel on oma töökultuur, harjumused ja tavad. Kindlasti on tähtis saavutada toimimine ühise meeskonnana, mille aluseks on koostöö eri piirkondade, valla elanike, volikogu, vallavalitsuse ja ametnike vahel. Ees ootavad muutused ja ümberkorraldused on võimalik mõistlikult ellu viia kui suudame keskenduda olulisele, mis tagab meie

valla jätkusuutlikkuse tulevikus. Argikraaklemine, enesekesksus ja „jalga-de trampimine“ ei ole see, millele peaksime oma energiat kulutama.

Usalduse saavutamise kõikidel tasanditel on see, mis annab meile võimaluse meie ees seisvate väljakutsetega hakkama saada. Usalduse aluseks on ausameelsus, võimekus ja tulemuslikkus ehk see, kuidas me oma igapäevaste ülesannetega hakkama saame.

Meile kõigile mõistust ja jõudu soovides.

ARNOLD PASTAK

Põhja-Sakala
vallavolikogu esimees

OMAAVALITSUSINFO

Põhja-Sakala Vallavolikogus

26.10.2017

Põhja-Sakala Vallavolikogu esimeheks valiti 20 poolthäälega Arnold Pastak;

Põhja-Sakala Vallavolikogu aseesimeheks valiti 20 poolthäälega Avo Pöder;

võeti vastu Kõo Vallavalitsuse, Kõpu Vallavalitsuse, Suure-Jaani Vallavalitsuse ja Võhma Linnavalitsuse lahkumispalved. Pärast lahkumispalve esitamist täidavad Kõo Vallavalitsus, Kõpu Vallavalitsus, Suure-Jaani Vallavalitsus ja Võhma Linnavalitsus oma ülesandeid ja nende volitused kehtivad kuni uue Põhja-Sakala Vallavalitsuse ametisse kinnitamiseni.

Suure-Jaani Vallavalitsuses

04.10.2017

Muudeti Paelama külas asuvate Liidassaare katastriüksuste koha-aadressi, uus koha-aadress on Liivasaare, Paelama küla; muudeti Riigimetsa Majandamise Keskusele üle antud 7 katastriüksuse koha-aadressi;

määrata hooldaja sügava puudega isikule, hooldamise eest makstakse hooldajatoetust 25,57 eurot kuus;

moodustati XXI Suure-Jaani Muusikafestivali korraldus-toimkond koosseisus: Anneli Kundla – peakorraldaja; Aire Levand – korraldaja, FB-lehe haldaja, jaanipeo korraldaja; Merike Saaremets – korraldaja; Viivika Lepp – korraldaja; Lei-li Kuusk – avalikud suhted, turundus, kodulehe haldamine; Margus Elizarov – transpordimeeskonna töö korraldaja; Aili Adamson – piletimüügi korraldaja; Eve Soopa – kohvikute päeva korraldaja;

otsustati tunnustada Suure-Jaani valla ettevõtteid ja määrata „Piirkonna edendaja“ preemia GENOKE Trading OÜ-le ja Käty Tikand OÜ-le;

otsustati väljastada ehitusluba Lõhavere k Lõhavere allée 9 kinnistul asuva garaaž-töökoja ja majandushoone lammutamiseks;

muudeti Metskülas Saunametsa ja Kruusa katastriüksuste maa sihtotstarvet;

otsustati tasuda MTÜ-le Rakvere Vabakooli Selts esitatud arvete alusel tegevuskulude toetust 21 eurot kuus lapse kohta tagasiulatuvalt 1. septembrist 2017 kuni 2017/2018 õppeaasta lõpuni;

kinnitati Olustvere lasteaia Piilu hoolekogu koosseisu: Kati-Riin Grünberg – õpetajate esindaja; Ats Tartu – söimerühma Potsataja esindaja; Helena Kapp – söimerühma Potsataja esindaja; Annika Karu – aiarühma Sipsik esindaja; Kea Ruht– aiarühma Sipsik esindaja; Anneli Silm – aiarühma Muumi esindaja; Keiu Saar – aiarühma Muumi esindaja; Liivi Lindemann – lasteasutuse pidaja esindaja;

kinnitati Vastemõisa Lasteaia Päevalill hoolekogu koosseisu: lastevanemate esindajad Siim Kruuse, Merve Süvaorg, Elje Lindla, Kadi Ehrberg ja Kaisa Kesanurm, lasteaiaõpetajate esindaja Jane Ojala ja lasteasutuse pidaja esindaja Liivi Lindemann;

määrati Suure-Jaani valla 2017. aasta hariduspreemiad: hariduse aastapreemia tiitel ja preemia 200 € igaihele – Ene Uuland, Anton Medvedev, Riina Mankin, Agnes Kurg, Tauno Tilk, Krista Prinzmann XII noorte laulu- ja tantsupeol osalenud kollektiivide juhendamise eest; aasta alushariduse õpetaja tiitel ja preemia 200 € – Tea Roosimägi; aasta üldhariduse õpetaja tiitel ja preemia 200 € – Annika Kala; aasta haridusjuhi tiitel ja preemia 200 € – Liivi Lindemann; aasta huviharidustöötaja tiitel ja preemia 200 € – Ele Millistfer; aastate õpetaja tiitel ja preemia 500 € – Tiit Kitsemets.

11.10.2017

Määrati Võlli k Pärna kinnistule Mandala heaolu- ja puhkekeskuse ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekterimistingimused;

otsustati väljastada ehitusload Olustvere al Päikese tn 5 kinnistul asuva Olustvere kaupluse laiendamiseks, Võlli k Kingu kinnistule puurkaevu rajamiseks ja Reegoldi k Suurfarmi kinnistule robotlauda ja lägamahuti püstitamiseks;

otsustati väljastada üks liikumispuudega isiku parkimiskaart;

nõustuti Ruusi tee 12 katastriüksusel asuva puurkaevu likvideerimisega vastavalt projektile;

kooskõlastati eramajapidamise olmevee saamiseks ettenähtud puurkaevude asukohad Miku, Metsküla ja Öunapuu, Ängi k;

eraldati tegevusalalt Sport Laura Nurmsalule 500 eurot võistluskulude katteks osalemaks Eesti koondise liikmena vibulaskmise maailmameistrivõistlustel Mehhikos;

eraldati reservfondist Paala rahvamajale 3450 eurot päästameti ettekirjutuse täitmiseks; hariduspreemiate maksmiseks 995 eurot ja Suure-Jaani koolile 3180 eurot (sh on 2880 eurot nõudepesumasina ostmiseks ja 300 eurot Tääksi lasteaiale tekkide, patjade ja voodipesu ostmiseks);

otsustati tasuda MTÜ'le Viljandi Tulevikujalgpalli Klubi ja Maerobic OÜ-le kummalegi ühe lapse treeningute kuludest 9 eurot kuus ning Viljandi tenniseklubile Fellin kolme lapse tennisekooli kohamaksumusest 40 eurot kuus lapse kohta; anti välja Suure-Jaani Vallavalitsuse tänukiri Helgi Linna-sele seoses 70. sünnipäevaga, rahvatantsurühmade pikaajase juhendamisega ja Sürgavere kultuuriellu panustamisega; anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks kolmele jäätmevaldajale.

18.10.2017

Otsustati anda välja ettevõtluskonverentsil läbi viidud Põhja-Sakala valla meenekonkursi võidutööde autoritele kaks rahalist preemiat suurusega 100 eurot meeskonna kohta: veepudel: autorid Sandra Liir, Merilin Tkatsenko ja Raneli Sonk; karp ja käsitöökommid: autorid Laura Lüll, Kerli Pelt ja Carolina Puiste;

anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks kahele jäätmevaldajale;

kinnitati raske ja sügava puudega lapsele teenuse osutamise ja rahastamise taotluse vorm;

otsustati väljastada ehitusluba Taevere k Männiku kinnistule puurkaevu rajamiseks;

kiideti heaks hajaasutuse programmist toetuse saaja projekti „Tällevere küla Tõnne talu puurkaevu ja veetrassi ehitus“ aruanne koos täitmise eelarvega;

otsustati maksta ühekordset toetust majanduslikult raskest olukorras olevale 35 perele kokku 1638 eurot ja toetust 8 lapsele prillikliaside ostmiseks kokku 488 eurot;

Olustvere Põhikooli hoolekogu koosseisust arvati välja lapsevanemate esindaja Tõnu Kukk ja kinnitati sinna lapsevanemate esindajana Jaanika Madison;

otsustati väljastada üks liikumispuudega isiku parkimiskaart;

määrati Kabila k Vanamõisa katastriüksuse jagamisel tekkinud uutele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed; nõustuti Navesti külas kahe vaba maa riigi omandisse jät-misega ning määrati neile koha-aadressid ja sihtotstarbed: Jänese suurusega ligikaudu 3,24 ha ja Jänese põllu suurusega ligikaudu 1,25 ha; sihtotstarve mõlemal maatulundusmaa.

20.10.2017

Määrati vallavalitsuse osakondadele ja hallatavatele asutustele 2018. aasta eelarve eelnõu koostamiseks eelarve kulude piirsummad;

eraldati reservfondist Suure-Jaani Kultuurimajale saali lühtri soetamiseks 4823,20 eurot.

Võhma Linnavalikogu töömailt

27. septembri istungist võtsid osa linnavolikogu liikmed: Ülle Helü, Tiit Kruusimäe, Leida Kuld, Luule Tiirmaa, Kuuno Tiitus, Enna Tikas, Eha Trei, Jaan Voll; puudusid Annika Alliksaar, Hannes Männik, Ago Vingissar.

Kutsutud külalised: linnaraamatukogu direktor Maire Ränkel; linnapea Anneli Siimussaar; linnavalitsuse liikmed: Kaja Notta, Lea Ibrus; linnasekretär Siiri Voll.

1. Võhma Linnaraamatukogu tööst

M. Ränkel esitas aruande raamatukogu tööst.

2. Ülevaade Võhma Vaba Aja Keskuse tööst

Kuna vaba aja keskuse juhataja E. Härm viibis töökohustuste tõttu eemal, siis esitas ettekande A. Siimussaar.

3. Riigilt taotletava kinnisasja (Pargiääre, Kirsi tn 1, Mureli tn 1, Mureli tn 3, Mureli tn 5, Mureli tn 7, Mureli tn 9 ja Mureli tn 11 ning Tartu tn 2b) otsustuskorras võõrandamine

Otsustati (poolt 8): Võõrandada riigilt taotletav Pargiääre maaüksus (pindala 6835 m², maatulundusmaa) Võhma linna omandisse saamise korral praegustele maakasutajatele vastavalt esitatud avaldustele. Võõrandada Pargiääre kinnisasi sama hinnaga, millega riik võõrandab kinnistu Võhma linnale.

Otsustati (poolt 8): Võõrandada riigilt taotletav Kirsi tn 1 kinnisasi (pindala 8656 m², tootmismaa) Võhma linna omandisse saamise korral OÜ-le FinEstWoodhinnaga 3900 eurot.

Otsustati (poolt 7; volikogu liige K. Tiitus taandas end käesoleva otsuse hääletamisest): Võõrandada riigilt taotletavad kinnistud Võhma linna omandisse saamise korral praegustele kasutajatele järgmiselt:

1) Mureli tn 1 (pindala 630 m², sihtotstarve elamumaa) Elli Teinfeldile hinnaga 520 eurot;

2) Mureli tn 3 (pindala 621 m², sihtotstarve elamumaa) Jaan Männile hinnaga 455 eurot;

3) Mureli tn 5 (pindala 659 m², sihtotstarve elamumaa) Velda Kaljulale hinnaga 520 eurot;

4) Mureli tn 7 (pindala 771 m², sihtotstarve elamumaa) Evelin Pillerile hinnaga 585 eurot;

5) Mureli tn 9 (pindala 674 m², sihtotstarve elamumaa) Aivar Lehtlale hinnaga 520 eurot;

6) Mureli tn 11 (pindala 1257 m², sihtotstarve elamumaa) KuunoTiitusele hinnaga 845 eurot;

7) Tartu tn 2b (pindala 849 m², sihtotstarve elamumaa) Liivi Peltile hinnaga 650 eurot.

4. Linnavara (Paksuõue ja Kalevi tn 6-23) võõrandamine otsustuskorras

Otsustati (poolt 8):

4.1. Võõrandada otsustuskorras Võhma linnale kuuluv 1/2 mõttelist osa Suure-Jaani vallas Jälevere külas asuvast Paksuõue kinnisasjast (pindala 21931 m², maakasutuse sihtotstarve elamumaa) Tiit Härmile hinnaga 450 eurot.

4.2. Võõrandada otsustuskorras Võhma linnale kuuluv korteriomand asukohaga Võhma linn, Kalevi tn 6-23 (korteri üldpind 46,7 m²) Tõnu Taalimäele hinnaga 3000 eurot.

5. Võhma Linnavalikogu 17.12.2014 määruse nr 20 kehtetuks tunnistamine

Otsustati (poolt 8): Tunnistada kehtetuks Võhma Linnavalikogu 17.12.2014 määrus nr 20 „Maamaksumäära kehtestamine“.

6. Raske ja sügava puudega lastele teenuste osutamise ja rahastamise kord

Otsustati (poolt 8): Kinnitada raske ja sügava puudega lastele teenuste osutamise ja rahastamise kord.

Määruse terviktekstiga on võimalik tutvuda Riigi Teatajas <https://www.riigiteataja.ee/akt/403102017016>.

7. Võhma Linnavalikogu 25.01.2017 otsuse nr 3 punkti 1 kehtetuks tunnistamine

Võhma Linnavalikogu 25.01.2017 otsusega nr 3 kinnitati alates 01.05.2017 Võhma Päevakeskuse struktuur. Sama otsusega anti Võhma Linnavalitsusele ülesandeks korraldada avalik konkurss päevakeskuse juhataja ametikoha täitmiseks. Korraldatud avaliku konkursi korras ei õnnestunud päevakeskuse juhatajat leida ning pärast avaliku konkursi luhtunuks tunnistamist tehti ettepanek päevakeskuse tegevusjuhendaja Tiina Grasbergile (kinnitati ametisse 4. septembrist 2017). Päevakeskuse põhimääruse kohaselt kinnitab linnavalitsus päevakeskuse struktuuri ja koosseisu pärast juhataja arvamuse ärakuulamist, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. T. Grasbergi ettepanekul kinnitas Võhma Linnavalitsus 18.09.2017 istungil Võhma Päevakeskuse struktuuri ja koosseisu.

Otsustati (poolt 8): Tunnistada kehtetuks Võhma Linnavalikogu 25.01.2017 otsuse nr 3 „Võhma Päevakeskuse struktuuri kinnitamine“ punkt 1.

8. Võhma Linnavalitsuse struktuur

Seoses päevakeskuse töö ümberkorraldamisega on linnavalitsuse struktuurist välja arvatud hooldustöötaja ja hoolekandetöötajate ametikohad.

Otsustati (poolt 8): Kinnitada alates 1. oktoobrist 2017 Võhma Linnavalitsuse struktuur.

9. Linnapea puhkusele lubamine

Otsustati (poolt 8): Lubada linnapea Anneli Siimussaar puhkusele ajavahemikul 23.–28.10.2017 (6 kalendripäeva põhipuhkust 2017. a perioodi eest).

10. Võhma linna 2017. a majandusaasta aruande auditeerimiseks audiitori määramine

Otsustati (poolt 7, erapooletu 1): Määrata Võhma linna 2017. a majandusaasta aruande audiitorkontrolli teostajaks Assertum Audit OÜ (audiitor Tiina Lindmäe).

11. Kokkuvõtte eelarve- ja arengukomisjoni tööst
Komisjoni esimees J. Voll esitas komisjoni tegevuse kokkuvõtte.

12. Kokkuvõtte revisjonikomisjoni tööst

Komisjoni esimees L. Tiirmaa esitas kokkuvõtte komisjoni tegevusest 2013.–2017. aastal. Samuti tutvustas revisjonikomisjoni tööplaanijärgse kontrolliülesande tulemusi, kus kontrolliti volikogu komisjonide tegevuses osalemist.

13. Nõusoleku andmine Kõo vallale kohaliku omavalitsuse hoolekandeadustuste hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse taotlusvooru taotluse esitamiseks ja rahalise kohustuse võtmiseks

Otsustati (poolt 8): Anda nõusolek kohaliku omavalitsuse hoolekandeadustuste hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse taotlusvooru taotluse esitamiseks Kõo vallale Pilstvere Hooldekodu rekonstrueerimiseks. Nõustuda rahalise kohustuse võtmisega Pilstvere Hooldekodu rekonstrueerimise omanantseeringu tagamiseks kuni 71 564 euro suuruses summas koos käibemaksuga moodustatava Põhja-Sakala valla 2018. aasta eelarves.

14. Omavalitsusüksuste ühiselt täidetavate ülesannete delegerimine Viljandimaa Omavalitsuste Liidule

Otsustati (poolt 8): Anda alates 1. jaanuarist 2018. a täitmiseks Viljandimaa Omavalitsuste Liidule:

1) 1. jaanuarist 2018. a jõustuva kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse 61 lõikes 1 nimetatud omavalitsusüksuste ühiselt täidetav maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise suunamise ülesanne;

2) rahvatervise ja maakonna turvalisuse valdkonna ülesanded;

3) maakonna kultuurikorralduse valdkondade ülesanded.

15. Võhma linnavalitsuse liikme ametist vabastamine

Otsustati (poolt 8): Vabastada Tiina Ranne Võhma Linnavalitsuse liikme kohustustest.

Allikas: linnavolikogu istungi protokoll ja õigusaktid

TÄHELEPANU!

Riigitee nr 24116 Suure-Jaani – Olustvere km 0,8 (Suure-Jaani linna piir) kuni km 6,1 (Olustvere mõis) eskiisprojekti avalikustamise koosolek toimub 15. 11. 2017 kell 16 Suure-Jaani vallamaja II korruse saalis.

Võhma Linnavalitsuse istungitel

9. oktoober
Määрати Võhma linnas Spordi tn 2 // Võhma raudteejaam kinnistul kavandatava kombineeritud teeblokeeringu ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused ja väljastati need taotlejale.
Kinnitati 2017/2018. õppeaastaks Võhma Lasteaed Mänгуveski hoolekogu:
Marina Rudak – lastevanemate esindaja rühmast Veski-sellid; Kaija Vill – lastevanemate esindaja rühmast Tera-kesed; Mare Õunapuu – lastevanemate esindaja rühmast Rukkililled; Aigi Veisner – lastevanemate esindaja rühmast Oakesed; Lía Ots – õpetajate esindaja; Luule Tiirmaa – kooli pidaja esindaja.
Kinnitati 2017/2018. õppeaastaks Võhma Kooli hoolekogu: Eva Ibrus– vanemate esindaja; Helina Jõemaa – vanemate esindaja; Annika Kaup – vanemate esindaja; Kersti Kõrsa – vanemate esindaja; Anneli Rikk – vanemate esindaja; Enno Rohelpuu – vanemate esindaja; Marina Rudak – vanemate esindaja; Maili Talvistu – vanemate esindaja; Kati Tõruvere – vanemate esindaja; Eve Jaanus – õpetajate esindaja; Valdis Naaber – õpetajate esindaja; Riina Remmer – õpetajate esinda-ja; Carl-Daaniel Sillat – õpilaste esindaja; Anneli Siimussaar – kooli pidaja esindaja.
Kutsuda tagasi AS Võhma ELKO nõukogust Tiina Ranne.
Kinnitati linnavalitsuse sotsiaalkomisjoni ettepanek linna eelarvest sotsiaaltoetuste maksmise kohta ning otsustati:

- maksta ühekordset toetust kahele avalduse esitanule kogusummas 170 eurot;
- maksta küttetoetust ühele avalduse esitanule summas 80 eurot;
- maksta paljulapselise pere koolitoetust kolmele avalduse esitanule kogusummas 400 eurot;
- kinnitada linnaeelarvest lasteaia toidurahatoetus kahek-saks kuuks viiele taotlejale;
- kinnitada linnaeelarvestmakstava lasteaia toidurahatoe-tuse suuruseks septembrikuus kokku 156,36 eurot seitsmele taotlejale.

Otsustati maksta riikliku tasandusfondi kaudu Võhma linna eelarvesse laekunud vahenditest laste tugisiku tee-

KESKKONNAAMET

Kesklinnaamet teatab, et on menetlusse võtnud osa-ühing Eesti Hõõvelliist (registrikood 10106065) esita-tud keskkonnakompleksloa taotluse. Luba taotletakse Viljandi maakonnas, Suure-Jaani vallas, Päraküla külas, Ruusi tee 12, 12a, 12b, 12c, 19 ja Kaarhalli kinnistul asuvale käitisele.

Ettevõtte taotleb keskkonnakompleksluba tulenevalt tööstusheite seaduse § 19 lg 2 p 9 ja lg 3 ning Vabariigi Valitsuse 06.06.2013 määruse nr 89 „Alltegevusvald-kondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba“ § 12 p 1, mis sätestab keskkonnakompleksloa kohustuse ainete, esemete või toodete pinnatöötlemisele orgaaniliste lahusti-te kasutamise, näiteks viimistlemine, trükkimine, katmine, rasvaärastus, veekindluse tagamine, krunti-mine, värvimine, puhastamine või impregneerimine orgaaniliste ainete kuluga üle 50 tonni aastas või üle 150 kilogrammi tunnis.

Ettevõtte tegutseb alates 1993. aastast. Ettevõtte põ-hitegevusala on profiilliistude tootmine. Ettevõttel on olemas välisõhu saasteluba nr L.ÕV/325284 kehtivu-sega tähtajatu ja jäätmeluba nr L.JÄ/325844 kehtivu-sega kuni 02.02.2020. Ettevõtte taotleb keskkonna-kompleksluba seoses tootmismahu suurendamisega. Keskonnakompleksloa taotluse järgi on ettevõttes ülesseatud tootmisvõimsus orgaaniliste lahustite, sh valmististe koostises olevate lahustite, kulu kuni 213,288 t/a. Ettevõtte töötab 364 päeva aastas, 24 tundi ööpäevas. Ettevõttes töötab umbes 200 töolist.

Keskonnakompleksloa taotlusega ja muude asjasse-puutuvate dokumentidega on võimalik tutvuda Kesk-konnaametis aadressil Viljandi mnt 16, Tallinn. Taotlus on digitaalselt kättesaadav Kesklinnaameti keskkon-naotsuste infosüsteemi dokumendiregistris aadressil: <https://kotkas.enviree.ee>, kus taotlus on registreeritud 29.09.2017 numbriga DM-100348-4.

Kuni keskkonnakompleksloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada Kesklinnaametile taotluse kohta oma põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid. Ettepanekuid ja vastu-väiteid võib esitada suuliselt või kirjalikult e-posti aadressil maigi.paaren@keskkonnaamet.ee, telefonil 5696 0365 või postiaadressil Viljandi mnt 16, 11216 Tallinn, Harju maakond. Loa andmise või andmisest keeldumise otsuse eelnõu valmimisest teavitab Kesk-konnaamet käesolevas ajalehes.

nuse osutamisel tööpäevadel Võhma lasteaia ajavahemi-kul 11.09.2017 kuni 31.12.2017 lisaks SA Perekoju kaudu makstavale tugisiku teenuse osutamise tunnitasele (2,78 €) kokkuleppelisest tunnitasust (3,50 €) puudujääv osa (0,72 €), kuid mitte rohkem kui 600 eurot lapse kohta eelmainitud ajavahemiku jooksul.

A. Siimussaar tutvustas:

- 1) Viljandimaa liikluskomisjoni kirjaga on küsitud priori-teetse liiklusohutliku koha või -kohtade (LOK) kohta Viljandi-maal – vastatakse, et Võhma LOK prioriteet on Tartu tänava valgustamine ja Tartu tänavat läbiva kergliiklustee rajamine.
- 2) Viljandimaa noortekogu korraldab iga aasta novembris Osaluskohvikut. Võhma noorte toitlustamiseks on küsitud toetust 35 eurot – otsustati toetada.

23. oktoober
A. Siimussaar tutvustas 2018. a eelarve koostamise seisu, eelarve projekti koostamiseks on tabelid hallatavate asutuste kulu/tulu ridade kaupa, kontrollnumbrid alates 2012. a. Esimesel võimalusel peame uuele volikogule esitama lae-nu võtmiseks taotluse, praegu pole veel selge, kui suur on laenuvajadus. Raamatupidamises on olukord keeruline, pearaamatupidaja teenistuskohustuseks oli ka eelarve eelnõu koostamine, praegu on ametikoht täitmata, loodame uue valla finantsjuhtide abile.

Otsustati: ametiasutus, asutused ja valdkonna eest vastuta-vad ametnikud esitavad eelarve taotlused koos seletuskirjaga alaeelarve liigenduse kohaselt 1. novembriks 2017.

A. Siimussaar tutvustas SK Võhma esitatud toetuse (Ümber Võhma linna jookss) kasutamise aruannet.

Otsustati: raha on kulutatud sihipäraselt, aruanne lisatakse istungi lisamaterjalide juurde.

A. Siimussaar tutvustas:

2017. a eelarvesse on planeeritud abipolitseile toetus avaliku korra kaitseks, Politsei- ja Piirivalveametiga allkirjastatakse finantseerimisleping.

Allikas: linnavalitsuse istungite protokollid ja õigusaktid

Küsiб Siim Aví – vastab viimane Kõpu Vallavolikogu esimees Kaja Lind

Mis tunnetega võtate vastu ametiaja lõpu ja mis tunne on olla kahjuks viimane Kõpu val-lavolikogu esimees? Kas te jääte ametit igatsema?

Tunded on vastuolulised, sest koos minuga on Kõpu volikogu esimeeste nimekiri ammendavalt lukus – keda-gi ei lisandu ja see on kurb. Samas, igal ametil on oma aeg ja lavalt tuleb lahkuda õigeaegselt. Kas just ametit jään igatsema, aga kindlalt jään igatsema neid toredaid inimesi, kellega sai koostööd tehtud.

Viimasel volikogu koosseisul oli kindlasti raskete otsuste ja valikutega, keeruline, mõ-neti isegi stressirohke periood (umbusaldamised, ühinemislä-birääkimised ja muud siinkohal nimetamata probleemid). Kas midagi ka rõõmustavat oli ame-tiaja jooksul?

Olles valitud antud ametis-se, teadsin, et saia ja moosi ei pakuta, vaid tuleb olla kõrge pinge- ja stressitaluvusega ja teha kaalutletud valikuid, mis kõigile ei pruugi meeldi-da. Rõõmustav oli volikogu koostöötähe. Selles osas saan endistele kolleegidele Kõpu

SAAME TUTTAVAKS: Kadi Rohelpuu, võhma vaba aja Keskuse noorsootöötaja

Mina olen Kadi Rohelpuu ja alates 2017. aasta oktoobrist olen Võhma Vaba Aja Keskus-es noorsootöötaja. Tegelen noortetoas noorte vaba aja tegevuste korraldamisega, korraldan üritusi ning olen abiks ka projektide kirjuta-misel ja elluviimisel.

Olen enamuse oma elust elanud Võhma külje all Ka-halas, mis asub küll teises vallas ja maakonnas, kuid olen siiski alati tundnud end alati Võhmaga seotuna. Nüüdseks elan Võhmas ning olen täieõiguslik linnako-danik.

Oma kooliteed alustasin 2004. aastal Võhmas, kus lõpetasin põhikooli. Edasi jätkus minu tee Viljandi gümnaasiumis, seal lõpetas-in sotsiaalsuuna. Saatuse tahtl olen jätkuvalt seotud Viljandiga. Õpin teist aastat Viljandi kultuuriakadee-mias huvijuht-loovtegevuse

õpetaja erialal. Samuti olen kuulunud erinevatesse noor-teorganisatsioonidesse, kus olen saanud kaasa rääkida teemadel, mis puudutavad noori. Sealt ka minu eriala valik, olen olnud sellel lainel juba aastaid ning tunnen, et noorsootöötajana on minu võimuses midagi paremaks teha.

Võhmas olen olnud aktiiv-ne noor. Kuulusin põhikooli ajal õpilasesindusse ning olin ka Võhma linna noortevo-likogu loomiskatse juures. Noortetoas olen aidanud mõningate projektide ja üri-tustega. Suvel lõin kaasa ka õpilasmaleva töös, seekord kasvataja rollis. Sellele jät-kuks tehti mulle pakkumine asuda noortekasse tööle. Vastus tuli kiirelt, kuid lä-bimõeldult. Hetkel täiendab minu õppeprotsessi noorte-toas töötamine ja vastupidi. Seni on mind väga hästi

Linnapea veerg

Uus Põhja-Sakala vald on loodud. Võhma linn kuulub 21. oktoobrist selle valla koosseisu. Tervitan kõiki Põhja-Sakala valla elanikke ja soovin meile kõigile üksteisemõistmist ja kannatlikku meelt. Suure-Jaani valla elanikud on ühe ühine-mise üle elanud. Meie teiste – Võhma, Kõo ja Kõpu jaoks saab kõik olema uus ja kindlasti vajame pisut aega selle olukorra-ga harjumiseks. Olge siis meile „suure venna“ eest ja aidake asjadest aru saada, mõistke ning toetage meid.

Aitäh Teile, valijad Võhma linnast (95) ja Põhja-Sakala vallast (23). 118 valija toetus annab jõudu tulevikuks. Luban seista meie Võhma linna ja Põhja-Sakala valla elanike heaolu eest. Millistes valdkondades saan kaasa rääkida, näitab aeg.

Minu moto on: „Tõuse ja sära“ ja nii püüan ka edaspidi, kuigi see on mõnikord väga raske.

ANNELI SIIMUSSAAR
Viimane Võhma linnapea

TÄHELEPANU, DETAILPLANEERING!

Suure-Jaani vallavalitsus teatab Tääksi staadioni kinnis-tu (katastritunnus 54501:003:0046) detailplaneeringu algatamisest.

Keskkonnamõju strateegilist hinnangut ei algatata, sest kavandatu ei muuda kehtivat üldplaneeringut.

Planeeringu ala asub Tääksi külas ja piirneb Mudiste – Tääksi riigitee, Paksu-Jüri (54501:003:0067), Paksu (54501:003:0035) ja Õpetaja (54501:003:0023) kin-nistuga.

Planeeritava ala pindala on 1,0 ha, kontaktala Mudiste – Tääksi tee 0,1 ha osa.

Planeeringu eesmärk on Tääksi staadioni kinnistule/krundile spordihalli hoonestustingimuste, liikluskor-ralduse, tehnovõrkude ja rajatiste ning haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine.

vallavolikogu viimasest koosseisust jagada vaid kiidusõnu. Teiseks rõõmustas konstruktiivsus, kuidas leida keerulistes situatsioonides mõistlikke lahendusi. Valla valupunktid olid volikogu liikmetele üheselt selged. Ka lahenduste puhul ei ole pikemat aega olnud märgata järsult erinevaid seisukohti ja ettepanekuid.

Kuigi selle aasta valimistel ei kandideerinud te uude volikok-ku, siis mis soovitusi annate enda kogemusest Põhja-Sakala volikogu koosseisule?

Oluline osa minu elus on ka minu lähedastel. Nendega aja veetmine on kulla hinna-ga ning tunnen sellest suurt rõõmu. Nemad on mulle alati toeks ning julgustavad ja aitavad mind väga suurel määral. Tänu nende toele on paljud minu unistused täitu-nud ja saan tegeleda sellega, mida armastan.

Olete oodatud kõikide mu-rede ja rõõmudega. Kohtu-miseni noortetoas!
kadi.rohelpuu@gmail.com
+372 5699 2298

Küttehooajaks peavad korstnad ja lõõrid puhtad olema

Tuleohutuse seaduse järgi tuleb kütteseadme korstnat ja lõõre igal aastal vähemalt korra puhastada. Kuid tihedama kasutamise korral tuleb neid ka tihedamini puhastada. Tähtis, et lõõrid oleks puhtad ning sellega välditud tahmapõlengute tekkimine. Eramajade korstnaid ja lõõre tohib ise pühkida, kuid kord 5 aasta jooksul peab seda tegema kutsetunnistusega korstnapühkija. Kortermajade ja ridaelamute korstnaid peab igal aastal hooldama korstnapühkija. Ametimees puhastab ja vaatab kütteseadmed üle, teeb parandust vajavate vigade kohta ettekirjutused ning väljastab tehtud tööde kohta akti.

Kel aga korstnapühkija juba käinud ja lõõrid puhtaks tehtud, sellele mõned soovitusel. Kui küttekollet ei ole pikemat aega kasutatud, ärge laduge esimesel kütmisel ahju- või pliidikollet pilgeni puid täis. Esialgu pange väike kogus pilpaid või paberit, et küttekolde käigud ja korsten üles soojendada. Nii tagate, et esimesel kütmisel ahi suitsu sisse ei aja. Ja veel, küttekollete siibritel on kaks asendit, kas kinni või lahti ning kütmise ajal siibrit poolkinni hoida ei tohi. Tõmbe takistamine põhjustab ebatäielikku põlemist, mille tagajärjel kulub sooja saamiseks rohkem küttematerjali ja lõõrid tahmuvad kiiremini. Sama tagajärg on kütmisel märgade puudega.

MAREK KIIK

Lõuna päästkeskuse kommunikatsioonijuht

Kõigis kortermajades tekivad 1. jaanuaril korteriühistud

Uus korteriomandi- ja korteriühistuseadus (KrtS) jõustub 1. jaanuaril 2018. Pooltes Eesti kortermajades puuduvad korteriühistud. Kõigis majades korteriühistute loomisega tahab seadusandja parandada elamute haldamist ning kehtestada ühesugused valitsemisreeglid kõikide elamute suhtes. KrtS rakendub kõikides majades, kus on moodustatud korteriomandid. Korteriomand koosneb reaalosast (elu- või mitteeluruum) ja sellega seotud kinnisasja kaasomandiosast. Ühistu tekib ka siis, kui kinnisasjal on ainult kaks korteriomandit või kui kõik korteriomandid kuuluvad ühele isikule. Uus seadus ja ühistu nõue ei kehti kinnisasjade suhtes, mis on kaasomandis mõtteliste osadena (näiteks igal omanikul on 1/4); ridaelamutes, kus iga elamuosa alla on moodustatud oma krunt, ja majades, mille omanik on hooneühistu.

Kui korteriühistu on olemas, siis KrtS mõjutab teid vähe, sest senine ühistu jätkab tegevust. Kuigi uus seadus ei nõua otseselt põhikirja muutmist, tasub see siiski üle vaadata. Kui mõni olemasoleva põhikirja säte on uue seadusega vastuolus, siis kehtib selles osas seaduses sätestatu.

Kui korteriühistut ei ole, siis ühistu asutamine 2017. aastal ei ole kohustuslik. Kui te siiski soovite seda teha, peab korteriomanike enamik vastu võtma ühistu asutamise otsuse, kinnitama põhikirja, valima juhatuse ja kandma korteriühistut registrisse. Kui ühistut ei ole sel aastal asutatud, siis 01.01.2018 loob riik selle ise! Teie elamu korteriühistut kantakse automaatselt registrisse ja ühistu nimeks on teie kinnisasja aadress täiendiga KÜ. Kõik omanike ühise valitsemisega seotud õigused ja kohustused lähevad üle ühistule. Sellisel ühistul ei ole esialgu põhikirja ja maja valitsemine toimub otse KrtS sätete alusel.

Kui maja haldamiseks oli korteriomanike üldkoosoleku poolt enne 01.01.2018 nimetatud valitseja (kinnisvarahaldusettevõtte, iseseisev majahaldur või keegi omanikest), siis alates KrtS jõustumisest on tema automaatselt juhatuse ülesannetes. 30. juuniks 2018 tuleb registrile esitada andmed tekkinud ühistu juhatuse kohta (senise valitseja või uue valitud juhatuse andmed). Juriidiline isik (haldusettevõtte) võib ka tulevikus üldkoosoleku otsusel olla juhatust asendav organ (valitseja).

2017. aasta jooksul selgita välja, kas Sinu korterelamus on korteriühistu asutatud! Kui te ühistut ise ei asuta, siis kontrollige, et oleks kehtiv üldkoosoleku otsus valitseja nimetamise kohta. Kui keegi majaelanikest faktiliselt kogus remondifondi vahendeid või sõlmis ütlelektri- ja veelepingud enda nimel ja te soovite, et ta jätkaks uuel aastal ühistu juhatuse liikmena, siis nimetage ta käesoleval aastal ametlikult korteriomanike üldkoosoleku otsusega valitsejaks.

Kui majas on kuni 10 korteriomandit või kuuluvad kõik korteromandid ühele isikule, siis ei pea juhatust valima ja registrit teavitama – korteriomanikud esindavad ühistut sel juhul ühiselt või mõnele omanikule antud volikirja alusel. Soovivat on siiski ka väikestes majades juhatuse valida ja registrisse kanda. Kuni 10 korteriomandiga elamu ühistu võib pidada kassapõhist raamatupidamist ja ei pea esitama majandusaasta aruannet.

Mitme kinnisasja majandamiseks enam ühte korteriühistut asutada ei saa. Olemasolevad mitme kinnisasja korteriühistud jagunevad mitmeks ühistuks, kui 31. detsembriks 2016 ei võetud üldkoosolekul vastu teistsugust otsust.

Kõiki korteriühistute dokumente või teateid saab korteriühistute registrile esitada ettevõtjaportaali (ettevotjaportal.rik.ee) või notari kaudu. Registrikande eest tasutakse riigilõivu.

Lisateave ja abi korteriühistut asutamisel Eesti Omanike Kesklidust või esita oma kirjalik küsimus meie nõustamiskeskuses Õiguskindlus. Loe ka täpsemalt www.omanikud.ee/uus-korteri-omandi-ja-korteriuhistuseadus.

PRIIDU PÄRNA

Eesti Omanike Kesklidu esimees

Eesti Omanike Kesklit

Intervjuu Edu Kuülliga

Alustuseks räägime ilmast – Soomaal on selle aasta sees juba mitmendat korda viies aastaag, mis on loodusega lahti?

Loodus on mitmekesine ja nagu rahvasuu ütleb: „Aastad pole vennad!“. Minu päris pika ja sisuka elu jooksul on olnud erinevaid kevadeid ja sügiseid, kuumi suvesid ja külmi talvesid. Kooli ei saanud minna, nii kõva pakane oli, istusin kodus nina vastu aknaruutu ja vaatasin igatsevalt sillerdavaid lumevälju, mis ootasid minu suusajälgi. Mäletan ka Soomaa suviseid üleujutusi, kus suurvesi viis niidetud heina minema. Minu isa ja Kärde vanaisa tegid septembrikuus heina, et koduloomad nalga ei sureks. Üldine muutus looduses siiski on. Nii pikki, külmi ja lumeroheid talvesid peaaegu enam ei olegi!

Korraldad Soomaal matkasid ja pakud giiditeenust – kas matkajuhina on sel aastal käed ja jalad tööd täis?

Praegu, kus põllumajanduse ja karjakasvatuse asemele ja kõrvale on tulnud uus täiendav majandusharu – turism, on üleujutus „vesi meie veskile“. Omamaalased ja välismaalased tulevad hea meelega looduse vaatamänge imetlema, värsket õhku hingama, igapäeva kiirest elutempost välja, vaikust ja rahu nautima. Kui põllumees kirub vihmast ilma, siis meie annab see tööd ja leiba! Vahel tuleb isegi kaks-kolm matka päevas teha!

Oled mitmekülgne inimene ja kirjutanud ka raamatuid, nt „Soomaa loomajutud“. Kas sellele on oodata ka järke?

Tahaks ju ikka midagi omalaadset ja põnevat kogetud kuidagi jäädvustada ja tulevaste põlvetele, kes selle vastu huvi tunnevad, edasi anda, et oleks võimalik arenguid võrrelda. Teada kohalikku ajalugu ja paikkonna „Aja Lugu“. Praegu on mul pooleli kolm raamatut ja umbes kümnekonna ideed ootavad järke.

Lisaks raamatutele oled tulnud välja ka laulu ja videoga „Vesi“. Ega see valimistega seotud ole nagu Savisaare üllitis „Kaunis maa“ eelmisel valimisperioodil?

Muusika on olnud lahutamatu osa mu elust lapsepõlvest peale. Nooruki eas bändi tegemine oli ka meie põlvkonnas popp, kuigi võimalused olid väga piiratud, tegime ise pille – esimesed elektrikitarrid – ulme! Minu esimene pill oli kannel, mis mu muuseumi eksponaatide seas praegu ka alles on. Selle valmistas mulle Võrumaa mees Albert Kannel, kes elas tollel ajal meie külas. „Vee laul“ on mu üks viimase aja viimastest. Muidu on mul neid kindlasti kaks- või kolmkümmend. Üks CD on meil omaaegsete bändipoistega ka olemas, nii nostalgitemiseks ja lapsed ka teavad. Veelaulu sõnad ja viis sündisid koos 2010. aasta rekordüleujutusega. Elasin sel hetkel Tallinnas ja käisin Looduse Omnibusiga Soomaal giidina kaasas. Esitlus oli aga 2011. aasta

FOTO: erakogust

kevadell Soomaal, kus esimest korda seda lihtsalt kitarril saatel laulsin. Video sai juhuse tahtel tehtud 2013. aastal, kus mul ilmnis tõsine terviserike ja lapsed kartsid, et ma ära suren. Üks nende sõber, Reigo oli tol hetkel kaameramees ja nii sai salvestatud veelaulu tarbeks video ning kaks mitmetunnist täispikka matkavideot. Ma ise ka veel täitsa elus. Ma ei ole nii kõva poliitik nagu Savisaar, aga tänan komplimenti eest. Lihtsalt mu vana bändikaaslane tuli Iirimaalt Eestisse tagasi ja miksis algvariandi kokku. Kuna Soomaal oli parasjagu üleujutus ja Aivar Ruukel soovitas, et „Mis sa kokutad loll, lase vesi välja!“ Nii panimegi meediasse liikuma, et rahvast Soomaale meelitada.

Nüüd saab laulu „Vesi“ Soomaa.com'i Facebooki lehel iga kell vaadata. Olime sunnitud hulga sõnu välja jätma ja meediakõlbulikus 3 min peale kokku pressima.

Teame, et oskad topiseid teha. Millised on olnud kõige põnevamad loomad, millest topise valmistanud oled? Ja milline on olnud keerukaim taksidermia alane šedööver?

Tegelikult ei ole topiste valmistamine mu lemmikhoobisid, kuigi see on väga põnev töö, eriti selle protsessi teine pool, kus tuleb loomale või linnule staatilise poosiga „uus elu“ anda! See on väga aeganõudev töö ja tehnoloogiliselt ka keeruline ning kulukas.

Tegelikult oli mu isa topisemeister ehk taksidermist. Esimene töö, mida mul tuli õppimise käigus teha, oli suitsupäasukese nülumine, kelle nahk on õhuke kui suitsupaber. Nüüd on tehnoloogiad muutunud ja nii väikesed olendeid enam ei nülita. Kõige viimane ja kõige keerukam töö oli see luik, kes praegu Kõpu Külastuskeskuse laevalust ilmestab. Ma ei tahaks kogu protsessi kirjeldada, see läheks liiga pikale, aga mainin nii palju, et „linnukene“ oli liiga kauaks veepeale surnuna vedelema jäänud, enne kui ta kätte saadi ja minuni toimetati.

Nüüd on tehnoloogiad muutunud ja nii väikesed olendeid enam ei nülita. Kõige viimane ja kõige keerukam töö oli see luik, kes praegu Kõpu Külastuskeskuse laevalust ilmestab. Ma ei tahaks kogu protsessi kirjeldada, see läheks liiga pikale, aga mainin nii palju, et „linnukene“ oli liiga kauaks veepeale surnuna vedelema jäänud, enne kui ta kätte saadi ja minuni toimetati. Nüüd on tehnoloogiad muutunud ja nii väikesed olendeid enam ei nülita. Kõige viimane ja kõige keerukam töö oli see luik, kes praegu Kõpu Külastuskeskuse laevalust ilmestab. Ma ei tahaks kogu protsessi kirjeldada, see läheks liiga pikale, aga mainin nii palju, et „linnukene“ oli liiga kauaks veepeale surnuna vedelema jäänud, enne kui ta kätte saadi ja minuni toimetati. Nüüd on tehnoloogiad muutunud ja nii väikesed olendeid enam ei nülita. Kõige viimane ja kõige keerukam töö oli see luik, kes praegu Kõpu Külastuskeskuse laevalust ilmestab. Ma ei tahaks kogu protsessi kirjeldada, see läheks liiga pikale, aga mainin nii palju, et „linnukene“ oli liiga kauaks veepeale surnuna vedelema jäänud, enne kui ta kätte saadi ja minuni toimetati.

Kas multitalendina on sul veel hobisid, millest lehelugejad ei tea?

Tegelikult on mu nii-öelda päris koolipaberitega elukutse puidutöötlemistehnoloogia insener. Sellega seondub mu lemmikhoobi – puidukunst ja vanade asjade restaureerimine

ja ka väga omanäoliste mööbli- ja muude tarbeesemete valmistamine. Mõned näited on mu facebooki lehel fotoalbumis „puidukunst“. Oskan kui vaja ka oma majale ukсед-aknad ette teha.

Veel on mul üks elukutse, mis nüüd on küll täiesti hobiks jäänud. Olen meesterätsep ja oskan ka praegu kasvõi ülikonna valmis ömmelda. Rohkem siiski teen praegu ümber erinevaid riideesemeid, kombineerin neid kokku praktiliste vajadustega; olen stilist iseendale ja nõustan ka teisi kui keegi küsib. See videos näha olev kostüüm on kokku pandud iidseid rahvatraditsioone järgides. Kasutan seda ka oma lõkkeõhtutel, kus tutvustan inimestele muinaseestlaste tavasid, loodusega koos kulgemist ja olemist. Leian, et loodusgiid peab olema ajatoolane, folklorist, zooloog, bioloog, astronoom, astroloog, müstik, laulja ja näitleja. Kasuks tulevad kunstniku, stilisti, puusepp-tisleri oskused. Selle juures on oma ohud ka. Kui ennast liiga killustad võib mõni ettevõtmine „allavett“ minna. Minuga on ka nii juhitud! Olen väikeettevõtja, FIE pankroti üle elanud.

Oled olnud pikka aega Kõpu vallavolikogu liige, sh ka volikogu esimees. Kuidas suhtud sellesse, et otsuste tegemine toimub meist nüüd kaugemal ja kõigil inimestel, kes kandideerisid, ei õnnestunud Põhja-Sakala vallavolikogusse saada?

Aktiivsel inimesel on üks „halb“ omadus. Ta topib oma nina igale poole ja tahab kaasa lüüa ka ühiskonna probleemide lahendamisel. Siis pole ime, et saad kõrvetada. Kärtsahais ninas, „juuksed ja habe põlenud“. Ma olen praeguste valimistulemustega enda osas rahul ja teiste suhtes paljuski üllatunud! Hea meel, et lausa mitu inimest meie piirkonnast sisse sai, hea meel, et ise välja jäin ja päris nullis polnud. Nüüd saab rohkem meeliselukutsega ja hobidega tegeleda ja vastutusrikkad probleemilahendused teistele üle anda. „Ahhoi!“ Mu meelest see „Ahhoi!“ eesti keeles on üks hea väljend, see tähendab kõike: tere, head aega, anna minna, lase käia, tore on, võta naljana, täitsa hästi, sa oled ilus, sa meeldid mulle, ma fännan sind...mul on muutunud see vist juba parasiit sõnak. Kui mõnda võõrkeelt ei oska siis naerata lehvita ja ütle: „Ahhoi!“ Kõik saavad aru!

Kahjuks poliitika ainus seadus on, et kas hääled on koos ning sageli ei saada oodatud tulemust. Tundub, et oma mõtetes ootasid Kõpu ühinemist Viljandi vallaga. Millised on mõtted nüüd kui oleme üks osa Põhja-Sakala vallast ja on toimunud esimene ühine vallavolikogu istung?

No nüüd on asjad nii nagu nad on. Muidugi olin ma Viljandi vallaga ühinemise poolt, mis tundus mulle loogiline igatpidi. Kuigi mul on juba päris palju aastaid elatud ja hulga elukogemust kriitilistest ja tahtevastastest olukordadest välja tulla, võttis kaotusega leppimine ikka aega. Toonases „Sakala“ intervjuus ma ütlesin, et kaotada peab ka oskama. Ega kaotus ei tähenda alati tingimusteta kapitulatsiooni ja just sellepärast ma otsustasingi uude Põhja-Sakala vallavolikokku kandideerida, et kaugelt nurga meeste hääle ka uude valitsusse jõuaks. Kui minuga tuldi rääkima, siis polnud algul kedagi, paluti mul inimestega rääkida. Keegi ei tahtnud ja mõnele see variant ei sobinud, kes Viljandi vallaga liitumise poolt olid. Ja vaata kus lõpuks kõik ärkasid ja milliseks rebimiseks lõpus läks! Mulle jäi selline kentsakas tunne nagu ma oleks ise selle protsessi algatanud. Kogu selle „jaskari“ käigus kujunes mul välja ka arusaam, miks osa kõpukaid, enam-vähem pool, Suure-Jaani poole hoidsid. Sain nüüd suhteliselt erapooletul pinnal inimestega rääkida ja nende arvamusi ja põhjendusi kuulda, miks keegi ühele või teisele poole kaldus. Püüan siis selle siinkohal kokkuvõtlikult ära sõnastada. No Viljandi vallaga liitumine lihtsalt igati loogiline. Suure-Jaani ei olnud lihtsalt loogiline. Suure-Jaani poolehoidjate põhjendus oli rohkem poliitilist laadi. Rahvahääletusel seda keegi igal juhul ära ei sõnastanud või ei osatud või ei tahatud?!

Suure-Jaani juhtimisstiil on rohkem vabam, tolerantsem, demokraatlikum. Igal allasutisel on oma eelarve piires ja tegevuskavade kohaselt vabamad käed oma asju toimetada. Ei pea iga pisiasja pärast keskvalitsuselt luba küsima. Alati võid oma tegevusvaldkonna hoogustamiseks ja parandamiseks ise ka otsuseid teha. Viljandi vallas olevat valitsemine palju autoritaarsem ja konservatiivsem. Suure-Jaani valda juhitakse, aga Viljandi valda valitsetakse. Nii võiks siis erinevate inimeste arvamused kokku võtta. Muidugi kui vaadata üle-eilseid protsesse ja ka kodumaiseid ja kohapealseid, siis inimesed on sellisest autoritaarsusest väsinud. Demokraatia on nagu tühipaljas sõnakõlks, aga ometi inimesed tahaks rohkem ise teha, ise otsustada.

Elame-näeme, ütleb kaugelt nurga mees ja keerab nurga taha, et vajalikul hetkel sealt jälle välja ilmuda.

Küsitlesid
SIIM AVI JA KÄRT
LINDER

Hariduspreemiad 2017

Suure-Jaani vallavanem Tõnu Aavasalu kutsus õpetajate päeval kõiki Suure-Jaani valla territooriumil tegutsevate koolide ja lasteaedade õpetajaid vastuvõtule Suure-Jaani kooli aulasse, kus anti üle ka valla hariduspreemiad.

Hariduse aastapremia 2017 said XII noorte laulu-

ja tantsupeol „Mina jään” osalenud Suure-Jaani valla koolide laulu- ja tantsukollektiivide juhendajaid Ene Uuland, Anton Medvedev, Riina Mankin, Agnes Kurg, Tauno Tilk ja Krista Prinzmänn.

2017. aasta üldhariduse õpetaja on Olustvere põhi-

kooli loodusainete õpetaja Annika Kala.

2017. aasta alushariduse õpetaja on Vastemõisa lasteaia Päevalill Sinilille rühma õpetaja Tea Roosimägi.

2017. aasta huviharidustöötaja on Suure-Jaani Muusikastuudio õpetaja Ele Millistfer.

2017. aasta haridusjuht on Olustvere Põhikooli direktor Liivi Lindemann.

Aastate õpetaja on Tiiu Kitsemets.

LEILI KUUSK

Liivi Lindemann, Agnes Kurg, Krista Prinzmänn, Annika Kala, Tiiu Kitsemets, Tea Roosimägi, Ene Uuland ja Riina Mankin. FOTO: Leili Kuusk

Mart Saar 135

Rahva ees on Hüpassaare ühendkoor.

FOTO: Leili Kuusk

Muusikapäeval, 1. oktoobril tähistati Hüpassaare Mart Saare 135. sünniaastapäeva.

Mart Saare koorilaule esitasid kammerkoor Head Ööd Vend (dirigent Pärt Uusberg), Tartu Ülikooli kammerkoor (Triin Koch) ja naiskoor Carmina (Margit Võsa). Vahetekkste luges Riina Roose.

Majamuuseumis esinesid Mati Turi (tenor), Martti Raide (klaver), Rasmus Andreas Raide (klaver) ja Carita Irjas (klaver).

Mati Turi ja Martti Raide esitlesid oma uut Mart Saare soololauludega CD-d Ussisõnad.

Muuseumi haldaja – Viljandi muuseum – tänas aktsiaseltsi Pärilin: Mart

Saare majamuuseumis lõpesid just remonditööd ja külastajaid ootasid vastvalminud ruumid. Muuseumikülalastaja kasutuses on nüüd maja kogu esimene korrus ja osa teisest korrusestki.

LEILI KUUSK

14. oktoobril sai teoks Mart Saare 135. sünniaastapäevale pühendatud kontsert Suure-Jaanis Kondase majas.

Mart saare helilooming on väärt, et seda ei unustataks Vardo Rumessen kirjutas 1983. aastal: „Tunnetades ühtekuuluvust looduse ja rahvalaulikutega, pöördus ta kodumaa looduse, rahva elu ja traditsioonide juurde, millega ta tundis ennast seotud olevat

juba lapsepõlvkodus Hüpassaare.”

Kontserdil olid esindatud kõik kolm Saare loomingu suunda.

Klaveripalu esitas Guldzahon Jussufi. Tema oli selle kontserdi üks põhitagijatest, kelle huvi ja andumus väärivad suurt tunnustust.

Viljandi eurütmiaühik Virgi Ojapi eestvedamisel esitas väga uudse nähtuse liikumisi Saare prelüüdide järgi. See oli kaunis põiming muusikast, liikumisest ja värvidest. Selgitusi kõneles Sulev Ojap.

Sopran Emily Ruusi kavas oli kaks soololaulu, mis samuti pälvisid kestva aplausi.

„Ilmatari” ja „Lehola” segakoor koos esinesid

kava alguses ja lõpus. Sütitav „Laulik” on kõlanud ka üldlaulupidudel. Esitati veel kurvameelne „Ma istun muremäella”, igituttav „Põhjaviim” ja uudselt kõlav „Mardipeol”. Saare õpilase Ester Mägi loomingu esitati „Viru lauliku mõtted” ja 101-aastase Roman Toi lauludest hoogne „Marupolka”. Juhatasid Riina Mankin, Agnes Kurg, Aita Tammperre ja Mait Reimann. Mart Saarest jutustas Riina Mankin.

„Hüpassaare andis meie Mart Saare. Mart Saar aga kogus meie viisid ja laulud ning viis need SUURDE MUUSIKASSE ja laia maailma”. (Ester Mägi 1982. aastal)

AITA TAMMPERE
Koorijuht

Tunnustati tublisid ettevõtjaid

Suure-Jaanis 4. oktoobril toimunud ettevõtluskonverentsil anti üle ka Suure-Jaani valla ettevõtlusauhinna. Piirkonna edendaja tiitli pälvisid sel aastal Käty Tikand OÜ ja GENOKE Trading OÜ.

Viljandi Lennukitehases 5. oktoobril toimunud pidulik galal anti üle Viljandimaa ettevõtlusauhinna 2017.

Viljandimaa parima suurettevõtte tiitli pälvis Suure-Jaani vallas tegutsev osatühing Eesti Hõõvelliist.

Auhindade väljaandmise on ellu kutsunud SA Viljandimaa Arenduskeskus, Viljandi Maavalitsus ja Viljandimaa Omavalitsuste Liit. Auhindu jagatakse viies kategoorias. Parima suurettevõtte auhinna pälvis rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise majandustegevusega ja ekspordivõimega lisaväärtust loov ja enam kui 50 töötajaga ettevõtte.

Eesti Hõõvelliist OÜ oli nominent ka kategoorias Parim Viljandimaa maaelu edendaja, kus auhinna pälvis Pajumäe talu.

LEILI KUUSK

Kätlin Ulk.

GENOKE Trading OÜ tegevjuht Viljar Sedrik. FOTOD: Leili Kuusk

Novembrikuu noortesündmused

Võhma Avatud Noortetoas

2. november kell 16	Meisterdamine
7. november kell 16.00	Kokaklubi (täidetud pannkoogid, osalustasu 1 euro)
9. november kell 19	Mardijooks
17. november kell 19	VaNo õhtu (14+)
22. november kell 17	Kinoõhtu „Boss beebi“
23. november kell 16	Lauatenniseturniir
24. november kell 19	Kadrijooks

Noortetuba on avatud
E–K kell 14–19, N 13–18, R 14–19.

Jälgi infot Facebooki grupis „Võhma Noored“!

Lauluansambel Meelespea ja Riina

„Aitäh, et oled südames jäänud loojaks, kes suudab panna aastad ja inimesed käsikäes astuma.“ Neid tundmatu autori sõnu on täna hea öelda Suure-Jaani pensionärideklubi Meelespea asutajatele eesotsas Leili Variga. Sama tänulikud oleme piki aastaid klubi tegemisi südamega juhtinud ja nüüdseks meist alatiseks lahkunud Eha Lepikule.

Suure-Jaani pensionäride klubi alustas tegevust 1987. aasta kevadel. Sama aasta sügisel tuli oma esimesele lauluproovile eakate naisansambel. Segakoor Ilmatar oli üle elanud „noorenduskuuri“, aga aastaid ühislaulmist nautinud sopranid ja aldid tahtsid veel laulda – kes saab memmetati keelata, kui ta tahab laulda, hõisata?

Esimest korda astuti publiku ette kolmehäälse lauluga 1987. aasta nääripool vana kultuurimaja laval. Suure-Jaani keskkoolis oli neil aastail kaks muusikaõpetajat. Alber Pettinen oli pikemat aega õpetanud laulmist, juhatanud koore ja orkestreid nii koolis kui linnas. Kõrgkooli lõpetamise järel riikliku suunamisega tööle tulnud Riina õpetas koolis kõige väiksemaid ja kõige suuremaid ning andis klaveritunde. Ta oli loonud

FOTO: Erakogust

pere ja saanud emaks, kui ühel päeval võttis tema nõobist kinni Leili Vari ning palus tulla oma seltskonda lauluõpetajaks.

Lauluansambel Meelespea on pakkunud ilusaid hetki publikule ja enesele 30 aastat ning ikka Riina Mankini õpetuse, juhatus, julgustuse ja ka lohutuse saatel. Lauljad on enamasti eakaaslased pigem Riina vanematega. Keerulised probleemid saavad tema otsuste kaudu loomuliku lahenduse. Imepärane on Riina võime vältida või eos lõpetada intriigid, mis eakate naiste

kollektiivis ikka ette võivad tulla. Lauluproov on vahel nagu tervistav protseduur. Sealt lahkudes kuuleb tihti sõnu, et enesetunne oli hommikul nii kehv, kaalusin kojujäämist, nüüd on päris hea olla.

Kõik kultuurimaja ringid peavad oma tegevuse kohta päevikut. Sealt selgub, et ühe tegevusaasta jooksul koguneb kuulajaid tavaliselt neljakohaline arv. Tundub uskumatu, aga nii see on. Kõige sagedamini on lauldud Suure-Jaani pensionäride pidudel. Kümme aastat järjest on esinetud

sügiseti lauluväljakul toimuval Rukki-Maarjapäeva rahvapeol ning ka kakskümmend korda Lõuna-Eesti memme-taadi laulu- ja tantsupeol on Meelespea alati kohal olnud. Nii see publikunumber siis kasvabki!

Aastate jooksul on tähtpäevadel lauluga tervitamas käidud Võhma ja Olustvere eakate ansambleid, kohalike eakate tantsuringi ja käsitööringi. Oli aeg, kui kutsuti külalisi kolmanda nooruse lõunatundi kooslaulmistele. Koos meenutati jõululaule, kevadelaule ja teisi vanu

tuttavaid noorepõlveviise. Selleks puhuks valmisid Riina eestvedamisel kaunid laulikud. Erakordne ja kauaks ajaks muljeid pakkuv oli reis Soome, Ulvilasse. Soome sõbrad kuulasid mõnuga ja kohati laulsid kaasa. Varasematel aastatel toimusid maakondlikud vokaalansamblite ülevaatused. Need olid väga vastutusrikkad esinemised, žürii kuulas ja hindas. Meelespea tuli toime!

Ansambli hooaeg lõpeb harilikult memme-taadi laulupeoga, on see siis Valgas, Võrus, Põlvas või Viljandi-

maal. Suvel hääled puhkavad ning suvi on reisimise ja energia kogumise aeg.

Igal suvel on tehtud ekskursioon. Käidud on Põhja-Eesti randadel, Paldiskis, Haapsalus ja Pärnus. Tutvutud on Peipsiveere elu-oluga ja kauni Lätimaaga Cesise ning Valmiera kandis.

Ansambli koosseis on pikkade aastate jooksul vahetunud. On olnud naisi, kes laulsid 10, 15 ja 20 aastat. Praeguse kümne liikme hulgas on kõige staažikam Elvi Takk, kes alustas kahekümne teist hooaega. Üheksateistkümnnes lauluaasta Meelespeas algas Salme Eltsil ja viieteistkümnnes Silvi Laanel. Üle kümne aasta on naiste laulule kõlavärvi ja mahlakust lisanud ning ka solistina esinenud tenor Kalev Kundla. Suviste ekskursioonide ajal on Kalev asendamatult bussijuht ja kaardilugejaks tema kõrval alati Riina.

Riina energia, oskuste õpetuste ja sooja südame najal püsib ansambel Meelespea juba kolmkümmend aastat. Palju edu kõigile kolmekümne esimese lauluaasta alguseks!

Lauljate nimel
SILVIA VABAMÄE

Eakateklubi Härmalõng

Eakateklubi kohtumine toimus vahetult enne valimisi 11. oktoobril Kõpu raamatukogu saalis – õnnitleti klubilist Kitsing Mallet kallistuste ja sületäie sügislilledega ning räägiti järgnevatest üritustest. Laupäeval, 14. oktoobril käidi Uue-Kariste rahvamajas kauaaegse Uue-Kariste käsitööringi juhendaja käsitöömeisteri Valve Alamaa juubelile pühendatud näitusesarja kolmanda näituse avamisel. Kohapeal oli kaetud kohvilaud ja pakuti kringleid. Muusikat tegi nende endi kapell. Lauldi kaasa ja lõpuks seati ka tantsusammud ritta. Eakateklubi on kutsutud ka järgmisele Uue-Karistes toimuvale üritusele – 7. novembril tähistatakse 60+ klubi 5. aastapäeva.

Härmalõnga liikmed väljasõidul. FOTO: Erakogust

Härmalõng kohtub taas 29. novembril, mil on täis saanud aastaring ja tuleb koostada aruanne ning ette kanda aasta jooksul tehtud tegemised. Lisaks valitakse ja kinnitatakse järgmiseks hooajaks klubijuhataja, samuti uus kroonikapidaja, sest Maia Kolk on tervislikel põhjustel klubi tegemistest eemale jäänud ning loobunud kroonika koostamisest.

Eakateklubiga saab minna ka Memory 2018 etendusele, mis toimub Pärnu kontserdimajas 13. jaanuaril 2018. Piletihind on 25 eurot, minnakse ühise bussiga Kõpust (transpordiraha 8 eurot kogutakse mineku päeval bussis).

Lisainfo: Viive 5330 0557.

VIIVE LEHTLA

Konverents „Turism looduskaitsealadel“

14.–15. septembril toimus Suure-Kõpu mõisas rahvusvaheline konverents „Turism looduskaitsealadel“. Konverentsi korraldasid MTÜ Soomaa Turism ja Tipu Looduskool. Erinevate osapoolte koostöö võimalusi, häid praktikaid ja loodusturismi arenguvajadusi tutvustati mitmete kodu- ja välismaiste kaitsealade näitel. Väliskülalisteks olid näiteks Matti Tapaninen, kes tutvustas verivärsket Soome 100. sünnipäeva puhuks avatud Hossa Rahvusparki (Soome) ja Monika Dobrovolskyt, kes tutvustas Nemunase delta regionaalparki (Leedu). Lisaks ettekannetele toimus ka avatud ruumi arutelu,

FOTO: Erakogust

milles keskenduti näiteks kohalike elanike kaasamise võimalustele ja huvigruppide koostöömodelile. Neljapäeva õhtul saadi kokku Kõpu südames asuvas Küla Toas, kus toimus meeolukas tutvumisõhtu

rahvamuusika saatel ning reedel peale loengupäeva tutvustas RMK looduskaitse spetsialist Priit Voolaid huvilistele Riisa rabas rabade taastamiseks tehtud tööd.

DAGMAR HODER

Pilistverre jõudsid pika ajalooga triibuseelikud

Need seelikud on mul ömmeldud 30 aastat tagasi. Roman Pärn, kes oli enne mind Võhma kultuurimaja direktor, andis mulle koorilauljatest järele jäänud jupi kangast, millest sai kaheksa seelikut. Üks nendest kangast järele jäänud ribadest, mille triipude kokku õmblemisega nägin kõige rohkem vaeva. Lisaks sadadele aedpistetele seelikute all servas, on ka iga auguke minu parandatud. Panin värvlite asemel kummid, et lapsed said neid kanda esimesest klassist viiendani.

Need seelikud on ühed vähesed säilinud minu tehtud 700-st kostüümist, mis koos Võhma kultuurimajaga ära põlesid. Sellest ka nende eriline väärtus. Nüüd kasvab Võhma kultuurimaja kohal muru ja saab jalgu puhata Rommi pingil ning mina olen juba neljakordne vanaema.

Foto juures on nende tüdrukute nimed, kes neid seelikuid 1990ndatel viimati kandsid. Võibolla tuleb kaheksas seelik veel välja, kui keegi nendest nüüd juba suureks sirgunud tüdrukutest või nende vanematest mäletab.

Kuna Võhmas praegu laste rahvatantsurühma ei ole, otsustasin seelikud Pilistverre tuua, et need siinsete tantsuhuviliste seljas oma elu edasi elaksid.

Triibuseelikuities tüdrukud: Merit Voll, Monika Rimmel, Lys Lõhmus, Annika Verbina, Kaidi Pari, Kadri Vesper, Kerli Kalistratov, Gea Saarepera.

Roman Pärn ja Tiina Pikas – kaks viimast Võhma kultuurimaja direktorit. FOTOD: Erakogust

Loodan, et räägite ka oma lapsele selle seeliku saamisest, mille igasse pistesse olen jäädvustanud oma südamesoojust.

Soovin teile ja teie lastele kõige paremat!

TIINA PIKAS
Võhmast

Meie vana koolimaja sai 113. aastaseks

Kirivere koolis on traditsiooniks saanud tähistada koolimaja sünnipäeva stiilipäevadega. Otsustasime sünnipäeval meele pidada ka Eesti Vabariik 100 tähistamist. Selle aasta sünnipäeva stiiliks oli "Rahvuslikest mustritest ja Eesti sümbollikast inspireeritud riided". Õpilased kandsid koolipäeval seljas erinevaid rahvariideid ja meie rahvusega seotud sümbollikat. Leidlikud lapsed olid meisterdanud lipuvärvides patsipaelad ning kanti ka paberist joo-

1. klassi tüdrukud vägikaigast vedamas.
FOTO: Liina Nikonorova

nistatud rukkililli ja Eesti lippe riide küljes. Nii mõnigi poiss oli Eesti lipud põskedele joonistanud.

Lisaks koolitundidele toimusid igal vahetunnil õpilastele erinevad töötod, mis pakkusid uusi ja põnevaid teadmisi ning tegevusi. Õpilasesindus viis läbi neli erinevat töötuba:

1. Rahvuslikud mustrid. Õpilased said joonistada ja meisterdada pabernukkudele selga rahvariideid.

2. Eesti pusle, Eesti film. Selles töötoas oli õpilastel võimalik vaadata vanu

Eesti nukufilme, mille vaatamise tegi meile võimalikuks liitumine grupiga „Kino maale“. Kokku sai pusida ka Eesti ajalooga seotud puslet.

3. Eesti mängud. Õpilased said vahetunnid sisustada vanade mängudega, näiteks „Vägikaikavedu“ ja „Hobuse rautamine“.

4. Kama. Selles töötoas oli õpilastel võimalik ise valmistada endale maitsev kamajook, ühtlasi jagasid töötoa läbiviijad infot ka kama tervislikkusest.

Koolimaja sünnipäeval tähistasime ka veel ettelugemise päeva. Selle aitasid põnevamaks muuta lapsevanemad, kes olid koolitundidesse kutsutud oma lapsepõlve lemmikraamatuid lugema.

Päev lõppes pidulikult kringli söömise ja kooli hümn laulmisega.

LIINA NIKONOROVA
huvijuht

Kirivere õpilased käisid Lätiga tutvumas

Kirivere kooli õpilased Eesti Suursaatkonnas Riias.

FOTO: Tiina Volens

Koolivaheajal, 24. oktoobril toimus Kirivere kooli õpilastele reis Läti Vabariiki.

Kõige olulisem osa reisis oli Eesti Suursaatkonna külastus. Meid võtsid vastu Eesti suursaadik Tõnis Nirk,

tema atašee Mart Viires ja konsul isiklikult. Nad tutvustasid meile, millised on suursaatkondades töötavate

inimeste ülesanded, kuidas saada suursaadikuks ja millega nad igapäevaselt tegelevad. Veel rääkisime

Läti majandusest, koolisüsteemist, palgatasemetest ja koostöösuhetest.

Selle päeva sisse mahtus ka Etnograafilise Vabaõhumuuseumi ja Riia Mootorimuuseumi külastus. Ekskursioonid olid meil muuseumides inglise keelsed ning õpilased said keeleoskust praktiseerida. Vabaõhumuuseumis tõdesime mitmel korral, et Eesti ja Läti kombed ning ajalugu on üsna sarnased.

Suursaadik ütles, et just tänu meie rahvuste sarnasusele on eestlastel Lätis kergem töötada kui mujal. Läti ja Eesti suhted on tema sõnul väga soojad ja eestlastesse suhtutakse väga positiivselt.

Mootorimuuseumis oli võimalik näha ja ise katsetada, kuidas jõudu kasuta-

des saab panna masinaid liikuma.

Paljud lapsed, kes esmakordselt Riia külastasid, tõdesid, et Riia vanalinn on väga sarnane Tallinnaga. Jalutuskäigul sillale, mis viib üle Daugava, imetlesime vastaskaldal lehvivat suurt Läti lippu.

Reisiga tunnustati Kirivere kooli parimaid. Reisi rahastati haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ tunnustuse ning rahvusvahelise koostöö tegevuste raames.

HEILIKA RESSAR
direktor

Reis Saksamaale

Sügisvaheajal külastas Kõpu Põhikooli 4.–8. klassi õpilaste delegatsioon Saksamaal asuvat Wolfsburgi linna. Reisiseltskonda kuulus 14 Kõpu Põhikooli noort ja kaks õpetajat: Kadri Linder ja Kätlin Kink.

Wolfsburg on linnake Põhja-Saksamaal, kus elab pisut rohkem kui 120 000 elanikku. Linn on tuntud kui Volkswageni kodulinn – seal asub Volkswageni peakorter ja autotööstus, mis on ka linna põhilisi tuluallikaid.

Wolfsburgi noored on kolmel suvel külastanud Soomaa Rahvusparki ning koostöös Tipu Looduskooli ja Dagmar Hoderiga siinset elu-olu avastanud. Iga kord organiseeriti ka kohtumine kohalike noortega. Selle suve kohtumisel kutsusid Wolfsburgi noorsootöötajad meie noori endale Saksamaale külla, et tutvustada oma kodukohta ja sealset elu.

Reis Wolfsburgi kestis seitse päeva, millest neli veedeti maanteedel. Wolfsburg asub Kõpust 1623 km kaugusel – sõit sinna (ja tagasi) kestis kaks päeva. Minnes ja tulles veetsid noored öö Poola hotellis, et siis hommikul vara oma teed jätkata.

Teekonda alustati pühapäeva hommikul kell 6.30. Wolfsburgi kohale jõuti esmaspäeva õhtul. Ööbiti linna ääres Almke Jugendzeltplatzis, kus noored

said enda kasutada laagrimaja, kus ööbiti kolme-nelja kohalistes tubades, süüa valmistati samas majas asuvas köögis ise.

Esimesel õhtul tervitasid meie noori suvel Eestis käinud noorsootöötajad Johann ja Berndt ning kohalikud noored, kes grillisid külalistele bratwursti ja küpsetasid ahjus kartuleid. Söödi ühiselt õhtust ja muljetati reisiteekonnast.

Teispäeva hommikul ootas Kõpu noori Wolfsburgi linnavalitsus, kus volikogu istungite ümarsaalis võttis meid vastu aselinnapea Bärbel Weist, kes oli rõõmus meie piirkondade koostöö üle ning sõnas, et loodab meie omavahelise koostöö tugevnemisele. Noortel oli võimalus külastada ka linnavalitsuse hoone katusel asuvat vaateplatvormi, kust avanes vaade kogu linnale. Seejärel jalutati läbi linna Autostadti – see on 2000. aastal avatud auto- ja liikumismuuseum, mille alal asuvates hoonetes oli näha kogu autotööstuse ajalugu, samuti asusid alal erinevate autotööstuste paviljonid, nt Audi, Volkswageni ja Seat'i esindused, kus külastajad saavad tutvuda erinevate mudelitega. Kompleksi erilismad paviljonid olid Lamborghini ja Bugatti. Bugatti hoones ootas uudistajaid Bugatti Veyron, mille taustal noortega ka pilti tegime. Autostadti kompleksis asuvad ka kaks n-ö autotorni

– tornidesse tulevad klientide tellitud Volkswagenid otse kõrval asuvast VW tehast. Pärast kahetunnist uudistamist Autostadti külastasime Volkswageni autotööstust, kus toimus bussiekskursioon – buss sõidutas külastajaid läbi tehase, tutvustas sealseid osakondi ja autotööstust ning selle ajalugu. Õhtul ootas noori laevasõit mööda Autostadti ja VW tehase ääres asuvat kanalit.

Kolmapäeval külastasid Kõpu noored koos kohalike noortega Wolfsburgi lähedal asuvat lõbustusparki Heidepark. Noored said lustida ning end erinevatel atraktsioonidel proovile panna.

Neljapäeva hommikul külastasime Wolfsburgi jalgpalliklubi staadionit Volkswagen Arenat, mis mahutab 30 000 pealtvaatajat. Sealne giid tutvustas meile staadioni telgitaguseid, noortele näidati kodumeeskonna ruume alates treeningsaalist kuni riietusruumini, lisaks näidati külalismeeskonna käsutuses olevaid ruume ning noortel oli võimalus siseneda staadionile samast uksest, kust sisenevad jalgpallurid kohtumisel. Lisaks staadionile näidati noortele ka staadioni VIP-ala, nii hõbetaseme istumiskohti kui kuldtaseme loože, mille rent maksab firmadele 50 000 – 75 000 eurot hooaja kohta. Noored nägid ka ajakirjanike ala ning

FOTO: Erakogust.

pressikonverentsiruumi. Pärast staadioni külastust näidati noortele kohalikku noortekeskust ning seejärel külastati 500 aastat vana Wolfsburgi lossi – paika, mille kõrval 1938. aastal rajati Volkswageni tehas ning mille ümber seejärel arenes Wolfsburgi linn. Õhtul tulid laagrimajja külla Saksa noored, kellele pakuti Eesti maitseelamusi – musta leiba, võtsikulu, kama ja Kalevi komme. Meie tüdrukud esinesid väikekandletel ning Saksa noored laulsid kitarri saatel mõned laulud. Keset esinemist sündis kakskeelne kaanon – Saksa noored laulsid laulu „Bruder Jakob“ („Vend Jakob“), mis on samal viisil, mis eestikeelne „Sepapoisid“,

meie noored laulsid koos õpetajatega eesti keeles kaanoniga kaasa ja lõpptulemus kõlas väga rahvusvaheliselt.

Reede hommikul alustasime tagasiteed koju Kõpu ning laupäeva õhtuks jõudsime õnnelikult kohale.

Tänu kõigile lastevanematele, kes oma lapsed meile sellele pikale bussireisile kaasa lubasid ning suured tänud ka bussijuht Indrekule, kes meid läbi Läti, Leedu ja Poola Wolfsburgi ja koju sõidutas ning meiega kõik tegevused vapralt kaasa tegi. Suur aitäh ka kõigile lastele, kes meiega reisisid – olite tublid ning usun, et saite unustamatu kogemuse.

Loodetavasti oli see külastus alguseks uuele ja pikaaegsele sõprusele Põhja-Sakala valla ja Wolfsburgi linna vahel.

Kõpu noorte sõitu Wolfsburgi toetati osaliselt haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ Viljandi koostöögrupi tegevuse „Rahvusvaheline noorsootöö“ raames.

KADRI LINDER

Hariduselu 330

Tiina iidla endiste õpilaste ees. FOTO: Erakogust

2016. õppeaasta algas kooliperale ootusärevusega, kuna oli teada, et 2017. aasta sügisel on taas tulemas hariduselu aastapäeva tähistamine. Kogemustega meeskond aitas koostada plaane, kuidas sellel korral saame esile tõsta meie hariduse väärikat lugu. Aasta läbi koosolekuid, planeeringuid, ümberplaneeringuid, tihedaid tööpäevi sai meeleoluka finaali 7. oktoobril.

30. oktoobril toimusid vilistlase võrkpalliturniir ning kergejõustiku võistlus, mille peakohtunik oli Meinhard Kirm. Nädal enne aastapäeva oli teguderohke: 2. oktoobril külastasid nii Suure-Jaani Kooli kui

Suure-Jaani Gümnaasiumi õpilased ettevõtteid, mis asusid juba uue suure valla territooriumil. 4. oktoobril said õpilased Kiriverest, Võhmast, Kõpust, Imaverest, Olustverest koos Suure-Jaani õpilastega osaleda valla ettevõtluskonverentsil, kus osaleti ka konkurssil valla meene valimisel – võitjateks osutusid valla sümboolikaga veepudel ning käsitöökompvekkide karp koos maitstva sisuga. 5. oktoobril oli õpetajate päev, kus õpilased said proovida, mida tähendab olla õpetaja. Endiselt leidsid õpilased, et õpetajatöö on suur väljakutse.

6. oktoobril avati koolimaja ümber kaheksanda klassi õpilaste loodud haridusmeeter 330, mille abil on võimalik tutvuda, kuidas on hariduselu aastate jooksul meie piirkonnas kujunenud. Koolimajas avati Reeda Sadama eestvedamisel portreedenäitus „Suure-Jaani 100 portreed“ ning õpilaste loovtööna valminud ajaloostend.

7. oktoobril algasid tegevused jumalateenistusega, kus mälestati lahkunuid, kes on andnud oma panuse meie haridusellu. Päeva jooksul toimus vilistlaste maleturniir. Palju sooje hetki tekitasid meie legendaarsed õpetajad, kelle

Soome 100

Suure-Jaani koolil olid külalised Ulvilast, Suure-Jaani valla sõpruslinnast Soomes. Pea seitsmekümne liikmeline kollektiiv koosnes noortest koorilauljatest ja orkestrist – dirigent Jukka Korhonen. Päeval anti kontsert Suure-Jaani kooli õpilastele, õhtul

tähistati aga kontserdiga „Sind vaid, sind ma armastan“ Soome Vabariigi peagi saabuvat 100. sünnipäeva. Kontserdi korraldajaks oli Ulvila kultuuriamet, Suure-Jaani vallavalitsus pakkus kõigile sünnipäevakringlit ja kohvi.

Koos noortega olid külas ka Suure-Jaani ammu- ne sõber Samuli Jokinen ja Ulvila linnavalitsuse esimees Leena Jokinen-Antila.

LEILI KUUSK

tunde sai taaskord külastada. Suur tänu Tiina Iidlale, Urve ja Tõnu Siimsoole, Helle Saluveerile ning Vello Aleksejevile – teie tunnid tekitasid elevust ja pakkusid võimalusi toredaid aegu meenutada.

Aastapäeva eredaim hetk oli etendus „Oodates Kondast“ (lavastaja Andres Oja), kus läbi ajaloo prismas

oli kokku võetud meie hariduselu kujunemine ning tänapäev. Kiitus näiteringi õpilastele, kes olid enda rollis tasemel.

Etendusele järgnes ehk kõige oodatud, hetk, mil oli võimalik kokku saada enda koolikaaslastega, klassiõdede-vendadega, õpetajatega, heade sõpradega. Peomeeleolu aitasid hoida Nukker

Kukeke, Mait ja Margus ning Retro Kiirabi.

Hariduselu 330 aastapäevast võttis osa ligi 700 inimest. Suur tänu Suure-Jaani Kooli ja Suure-Jaani Gümnaasiumi meeskondadele, kes aitasid sellel tore dal sündmusel teoks saada.

EVALD SEPP

KOOLIÜUDISED

Tegijal on toimetusi

Lapsed raamaturiiulite vahel. FOTO: Erakogust

Oktoobrikuu oma siginas-saginas on Võhma Koolis möödunud nii märkamatult, et kuu lõpus saabunud vaheaeg tundus isegi ootamatu.

Alustasime oktoobrit kolimise tähe all: nimelt kolis raamatukogu ümber väiksemale pinnale ja ainekabinetid ühendasid oma jõud. Kogu segaduse lõpuks märkis raamatukogu juhataja, et raamatukogus on lugejatele ja huvilistele alati ruumi: olgu olud kui kitsad tahes.

Õpetaja meie koolis kõige vanem ta ...

5. oktoobril tähistas kool õpetajate päeva: 9. klassi õpilased said end proovile panna õpetajatena koolis, 8. klassi õpilased õpetajatena lasteaias, õpetajatele aga viisid õpilased läbi põnevaid tegevusi ja teste, mis kontrollisid kaasaegsema sõnavara valdamist.

Õpetaja Kairi Ibrust tunnustati sel päeval Viljandimaa aasta klassijuhataja tiitliga.

2.–8. oktoobrini tähistas kool leivanädalat: õpilastel ja töötajatel oli võimalus maitsta erinevaid leibasid ja sepi- kuit, tutvuda näitusega „Leib meie laual“.

Mida Juku ei õpi, seda Juhan ei tea

Koolivaheajal ei ole koolimaja kaugeltki mitte vaikne: ikka on kosta peade ragistamist ja aktiivset õppimist. Sel korral on aktiivseks õppijaks õpetaja ja töötaja. Kolmapäeval, 25. oktoobril osalesid õpetajad koolituspäeval, mille kaudu arendati õpetaja suutlikkust tänapäevaste digivahendite ja õpikeskkondade kasutamisel. Sisekoolituse teemaks oli „Veebikeskkondade ja digivahendite kasutamine e-õppe päevade läbiviimisel“. Alates käesolevast õppeaastast toimub kaks korda trimestris e-õppe

päev, mille eesmärgiks on: 1) arendada õpilaste ja õpetajate digipädevusi; 2) luua eeldused kaasaegsete võimaluste paremaks rakendamiseks õppeprotsessides; 3) kujundada õpilastes vastutus- ja kohusetunnet ning koostööoskust; 4) kasutada õppetöö eesmärgil iseseisvalt e-kanaleid ja digitaalseid materjale; 5) koos õppida ja ühiselt luua digitaalseid õppematerjale. E-õppe päev annab koolile hea võimaluse õppeainete lõimimiseks ning erinevate aineõpetajate koostöö süvendamiseks.

Reedel, 27. oktoobril keskendusid õpetajad teemale „Muutunud õpikäsitus üleminekul väljundipõhisele õppele“. Koolitajateks Mati Talvik ja Tarmo Salumaa. Koolituse käigus võeti fookusesse järgmised teemad: 1) muutunud õpikäsituse põhiolemus kaasava hariduse kontekstis; 2) muutunud õpikäsituse neli olulist põhitala; 3) väljundipõhise ja sisendipõhise õppe erinevused; 4) muutunud õpikäsituse aluseks oleva väljundipõhise õppe olulisemad tunnused; 5) hindamis põhimõtete muutmine; 6) hindamine väljundipõhise õppe korral: kujundav ja kokkuvõttev hindamine; 7) õpetaja töö planeerimine muutunud õpikäsituse kontekstis; 8) olulisemad koolikorralduslikud muutused väljundipõhise õppe rakendamisel; 9) õpetaja töö tulemuslikkuse hindamise põhikriteeriumid muutunud õpikäsituse korral.

Siginat ja saginat jagus oktoobrisse palju, aga kõige selle peamiseks eesmärgiks oli ja on iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendava õpikäsituse rakendamine ning õppimisel ja õpetamisel digitehnoloogia otstarbekam ja tulemuslikum rakendamine, õppijate ja õpetajate digioskuste parandamine ning vajalikule digitaristule ligipääsu tagamine.

KRISTEL VAHTRA
direktor

18. oktoobril käis koolil külas Miksteater ja rääkis loo „Nähtamatust poisist“. Naerukilkeid jagus kaugele koridoride lõppu, kuid edastatud sõnum ehk oli tähtsamgi. Mis juhtub lapsega, kelle vanematel on alati kiire? Ta muutub nähtamatuks.

KAIDI OLLE
huvijuht

18. oktoobri õhtul valgustasime auklikud ja remondiootes linnatänavad tõrvikutega, seda ikka kooli aastapäeva raames. Esindatud olid õpilased, õpetajad ja vilistlased. Üldvõitjaks sel korral oli vilistlaste võistkond. Hea meel on näha, et vaatamata õpingutele teistes koolides, leiavad meie õpilased ikka tee tagasi oma kooli ja ei pea paljude kooli sünnipäeva tähistamiseks õpilaste ja õpetajatega jooksurajal jõudu katsuda.

TIIA PÜVI
kehalise kasvatuse õpetaja

Võhma Koolis on nüüdsest T.O.R.E

T.O.R.E ehk Tugiõpilastegevuse Oma Ring Eestis programmiga liitudes alustab 2018. aasta kevadel Võhma koolis tegevust uus huviring. Kaks juhendajat hakkavad koostöös õpilastega toimetama tugiõpilaste võrgustikuga, mille eesmärgiks on sotsiaalsete oskuste õpetamise ja õppimise kaudu ühiskonnas hästi toimetulevate ja sallivate kodanike kujundamine. TORE missioon on suurendada koolides nende inimeste hulka, kes kannavad ja levitavad inimsõbralikku õppimist ja õpetamist soodustavat, suhtlusjulgust ja -oskust arendavat, vaimset ja füüsilist vägivalda taunivat, üksteist toetavat ja erinevusi sallivat ning koostööle orienteeritud mõtteviisi. Enne T.O.R.E käivitumist osalevad tulevased juhendajad ja tugiõpilased kevadeni kestvas õppeprogrammis, mille läbijad saavad tunnistused. T.O.R.E annab võimaluse tõsta õpilaste motivatsiooni ja julgust üksteist märgata ning aidata ja seeläbi koolikeskkonda toredamaks muuta.

KAIDI OLLE,
RIINE ANT, haridustehnoloog

Kino Maale – Nukufilm 60

Kino maale on Eesti maapiirkondadele suunatud filmifestival, mille programme näitavad mitmekümned kultuuri- ja haridusasutused üle Eesti. Seda kõike tasuta! Oma esimesel tegutsemisaastal sõuab festival animatsiooniainel, tehes kummarduse Nukufilmi loomingule, mis sel aastal tähistab 60. aastapäeva. Koolipere ja teised huvilised said 9., 10. ja 19. oktoobril Võhma koolis vaadata nelja erineva autori multifilme alates 1960. aastatest tänapäevani. Jääme lootma, et ka järgmisel aastal saab näha linatöeseid, mis ühtedelevõivad pakkuda vanu häid mälestusi ja teistele avastamisrõõmu.

KAIDI OLLE

Ootamatu külalisõpetaja

16. oktoobril külastas Võhma Kooli külalisõpetaja Meelika Kivimurm Harjumaalt. Meelika on endine inglise keele õpetaja, kes avastas enda jaoks õhupallide maailma. Nimelt tegeleb ta õhupallidest loomade ja muude huvitavate esemete valmistamisega. Koolielust ta aga täielikult loobuda ei suutnud ja tihti võib teda külalisõpetajana klassi eest leida. Meie kooli algklasside õpilased küll teadsid, et külalisõpetaja on tulemas, kuid kes täpselt, see õnnestus viimase hetkeni saladuses hoida. Rõõmu ja naeru jagus sellesse päeva palju, tunnid olid sisukad ning lapsed õppisid nii mõnegi õhupallilooma tegemise ka ise ära. Õhupallidest loomade ja esemete valmistamise võimalus anti ka klassijuhatajatele. Kõikidesse algklassidesse jäid valveloomad, kes õpilasi mõnda aega toetada ning rõõmustada saavad. Tagasi Kooli programminnab hea võimaluse nii õpilastele kui õpetajatele kogeda hoopis teistsugust koolipäeva.

Tundide läbivaks teemaks oli rõõm ja oskus oma tunnetest rääkida. Ja nii juhtuski, et õhupall teeb rõõmsaks igas vanuses.

KAIDI OLLE

KÕPU NOORTETOAS

Kõpu nooretoas ja spordihoones on puhumas uusi tuuli. Soovime muuta maja veelgi elavamaks – kohaks, kus noortel oleks veelgi mõnusam ja meeldivam käia.

Sel kooliaastal on noored ühiselt meisterdanud kinkekotte ning süüteroose. Koolivaheajal käisime noortega külas Paikuse noortekeskusel PANOKE, mida rahastas ESF noorsootöö projekt. Päev oli tegemisterohke, noored pidasid maha ühe tantsuueelli, mille võitis üks meie noortest. Palju õnne talle! Päeva teise poole veetsime Pärnu Tervise Paradiisis puhkamas. 31. oktoobril valmisime ühiselt kõrvitsalaternaid, mida novembri alguses kasutatakse kooli Halloweeni üritustel. Novembris tähistame kindlasti lisaks Halloweenile ka mardipäeva.

12. novembril võtavad Kõpu noored osa „Dance For Kindness” (Tantsime lahkuse nimel) sündmusest, mida korraldab mittetulunduslik organisatsioon Life Vest Inside (Päästevest südames), et propageerida lahkust, headust ja armastust. Juba 6 aastat on sel üllal eesmärgil üle maailma kokku tulnud ja tantsitud ning sel aastal tantsitakse ka Kõpus. Lisainfo leiad siit: <https://www.facebook.com/events/623045754750161/>.

Novembris pakub suurt elamust noortele kindlasti ka JK Kõpu ja Eesti Jalgpalliliidu sõpruskohtumise saajandi matš!

Kindlasti soovitame kõige värkema ja uuema info saamiseks meie FB lehekülge: <https://www.facebook.com/KopuNS>.

MERLY ROSENBERG

Õine seiklus

Kõik jõudsid õnnelikult lõpuni. FOTO: Tjorven-Hele Soomets

29. septembril, pimeduse saabudes, oli Võhma raudteejaamas tavalisest reede õhtust veel rohkem sagimist. Kokku oli kogunenud 25 noort Võhmast, Imaverest, Kõost ja Suure-Jaani. Sügisilmade saabumisest hoolimata otsustasid nad ette võtta seiklusmatka „Jaamast jaama”, mille lõpp-punktiks oli Lõhavere linnamägi. OÜ Elamuspanga ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia abil sai koostatud rada, kus tuli läbida metsi, sõita mööda Navesti jõge ning orienteeruda metsa- ja külateedel.

Saabunud olid õhinas, kuid juba juhiste kättesaamisel mõistis nii mõnigi, et tegu ei ole mingi jalutuskäiguga. Juba matka esimesel etapil eksis mõni osaleja võsas või sai omale lõhkised püksid. Kanuudega jõge pidi teele asudes selgus uus väljakutse – udus oli isegi lambivalgel vaevu paari meetri jagu ette näha. Kuna ka aerutamiskogemust nappis, tundus seitse kilomeetrit ilmatu pikk maa. Mõni noor tundis, et enam edasi minna ei suuda. Samas oli tagasi minekuks ka juba tee liialt pikk. Mõnes meeskonnas tõi see kaasa erakordse kambavaimu ja nutikuse, teised ekslesid väsinult veel pikalt. Juhtuski nii, et esimesed seiklejad jõudsid „õhtusöögile” kell kolm ja viimased pool kuus hommikul. Kuigi mõne osaleja suust oli kuulda, et sellest seiklusest eluga pääsenuna enam kunagi matkale minna ei taha, oli lõppu jõudes rõõm suur. Seda ööd jäädakse veel pikka aega meenutama ning puhanuna arvati juba, et midagi nii ägedat võiks teinekordki teha.

Matk „Jaamast jaama” viidi ellu haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Eesti Noorsootöö Keskuse poolt elluviidava ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjuteriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine” kirjeldatud tegevuste raames.

TIINA TART
noorsootöö spetsialist

Noored raamatukogus

Juba neljandat korda toimus oktoobrikuus Võhma Linnaraamatukogus raamatukoguöö. Kuna toimumisajaks oli reede ja 13. oli sel korral teema eriti müstiline „Saladuste kamber”. Õhtu alustuseks külastas meid jutuvestja Piret Päär, kes rääkis, kuidas temast jutuvestja sai, ja pajatas põnevaid lugusid, mida talle on jutustatud. Kuna kevadel kirjutasid noored ise Võhma kohta jutte, mis said sinna hoiule antud, külastasime ka Võhma muuseumi. Seal toimus põnev info otsimise mäng, kus eksponaatidest tehitud fotode järgi tuli leida vastuseid küsimustele: mis hooneks oli ehitatud praegune linnavalitsuse ja muuseumihoone, mitmendat korda toimusid Võhma Linna Päevad, kes korraldab Juurika laata jne. Eriti põnevaks läks siis, kui selgus, et kõigil julgetel on lubatud ronida ka tuletõrjetorni. Pimedas ei olnud see sugugi lihtne ja üles välja jõudsid vähesed. Seejärel ootas kõiki mõnus õhtusöök Võhma Päevakeskuses ning film, lauamängud ja põnevat

Muuseumitoas oli tore vaadata vanu fotosid ja tundma õppida piirkonna ajalugu.

FOTO: Erakogust

lugemist raamatukogus. Noortel jagus tegevust veel hiliste õhtutundide ni. Tegevused viidi ellu Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu ja Kultuuriministeeriumi rahastatud projekti „Noored jutuvestjad” raames.

Ma käisin raamatukoguõöl selle pärast, kuna ma teadsin, et seal saab palju nalja. Mulle meeldis kõige rohkem, kui jutuvestja Piret Päär käis meile jutustamas ja kui me käisime linnavalitsuses muuseumis. Minu lemmikosa oli siis, kui me öösel mõnda

teist pasteerisime. Mulle väga meeldis selle-aastane raamatukoguöö. Väga lahe oli.

RIINE VALO

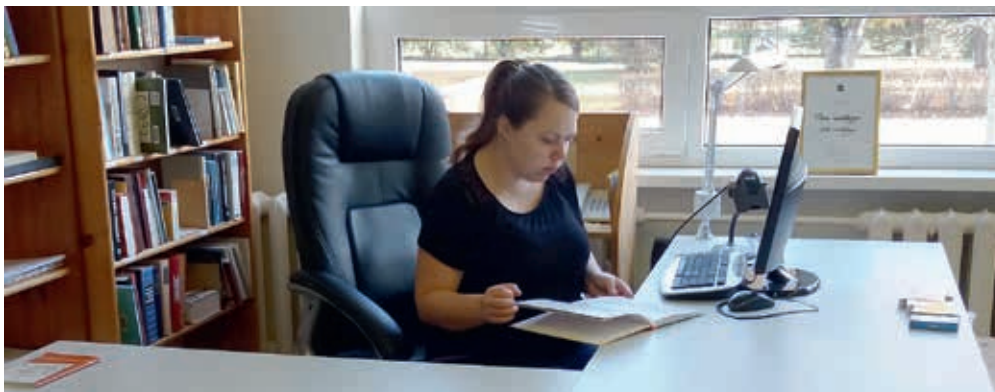
Raamatukoguõöl „raamatu hullul” ikka mõnus olla. Olen möödunud aastatel seal käinud ja teadsin enamus asju, kuid iga aasta on siiski uued ja põnevad elamused. Näiteks sel aastal käis meil külas jutuvestja Piret Päär. Tema jutud olid nii toredad ja oli ka mõnus kuulata, kuidas ühes jutus on neli juttu.

Käisime raamatukogust veidi eemal ka, Võhma muuseumis. Seal oli tore otsimismängu mängida. Lõpus hakkas uni kallale kippuma, aga kui jõudsim linnavalitsuse torni, oli uni juba läinud, sest vaade, mida me nägime, oli super. Mul oli hea meel, et ma siiski üles läksin, kuigi tegelikult oli trepp libe ja oli siiski veidi õudne, sest oli ju ikkagi pime. Raamatukoguõöd on mulle alati meelepärased.

PÄRLI RANDMÄE

TIINA TART
noorsootöö spetsialist

PILTUUDIS

Noortekeskus oli 24. oktoobril raamatukogus külas ja raamatuid laenutas Tiina Tart.

FOTO: Erakogust

16. oktoobril toimus Võhma lasteaias Mänguveski vahva üritus „Viisakus algab meist endist. Ka liikluses.” Liiklushariduse hommik toimus küll õrnas uduvihmas, kuid see ei seganud laste osalemist erinevates liiklusalastes mängudes. Parimaid liikluse tundjaid ootasid ees toredad üllatused, mida oli tulnud jagama Maanteeameti liiklushariduse spetsialist Sirli Tallo. Ürituse läbiviimiseks kasutati lasteaiale kingitud liiklusvankrit, mis valmis mõned aastad tagasi Maanteeameti ja Võhma Kooliga koostöös.

FOTO: Erakogust

17. juunil 2018 toimub Põhja-Sakala valla I laulu- ja tantsupidu.

Otsime peo juhte ja kunstilist lähteideed.

Kandideerida võib ükski või koos meeskonnaga.

Tööde esitamise lõpptähtaeg on 3. detsember 2017.

Konkursitöid oodatakse e-posti aadressil suure-jaani@suure-jaani.ee või Suure-Jaani vallavalitsusse aadressil Lembitu pst 42, Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald, 71502 Viljandimaa.

Värviline oktoober Sipsikus

Sel sügisel aknast välja vaates on pilt väga lum-mav. Värvid puudel on erksad ja selged. Sipsiku lasteaia lastele lisasid sügisesse värvi toimekad päevad sõpradega mängides ja uusi teadmisi omandades. Põrnikate käeline tegevus tõi rohkelt sügislehti ka saali seintele ja akendele nii, et värvilisi lehti jagub ka siis, kui väljas puud juba raagus.

3. oktoober oli päev nagu filmis – vilkurid vilkusid, sireenid huilgasid – lasteaia hoovil oli külas noorsoopolitseinik Ele-rin Tetsman, kes lastele läheneval pimedal ajal liiklusohutusest rääkis ja politsei igapäevatööd tutvustas. Hoolimata kül-mast ja vihmasest ilmast said lapsed istuda poliitseiautos ning näha ja katsuda päris käeraudu ja nuia, millega ohtlike kurjategijaid ohjeldatakse. Elevust oli palju.

Liiklusest rääkisime ka 4. Oktoobril, kui saalis oli Jalgrattapäev, kus üheskoos vaatasime kolm õppevideot korras rattast ja kiivri vajalikkusest, mängisime liiklusmän-gu, tegime munaga kat-se, näitamaks, et kiiver tõesti kaitseb pead ning tunnustasime neid, kes septembrikuus jalgrat-tavõistlustest olid osa

võtnud ja teistest natuke kiiremad olnud. Väikese kleebise said aga kõik osalejad. Lastele meeldis mõte, et sügisel võiks kuuri alla panna korras ratta, et kui kevadel il-mad ilusaks lähevad, siis saaks väikese ülevaatus-e järel kohe sõitma hakata.

Mesimummi rühma lapsed valmistasid to-redad ilmakalendrid ja tabasid, et päevad on tihti pilvised ja õhtul läheb varakult pimedaks ning mõni laps tuleb lasteaeda hommikul nii varakult, et õues veel pime, seetõttu peame oluliseks, et laste riietel oleks helkur. Mesimummi rühma lapsed arvasid, et lisaks enda nähtavaks tegemisele on nad abiks ka mõne-le inimesele, kes endale helkurit veel muretse-nud ei ole ja võtsid ette jalutuskäigu Suure-Jaani bussijaama juurde, kus sel aastal üks pihlakas on Helkuripuuks nimetatud. Lapsed riputasid puule 3 helkurit, et enda ümber liikuvad inimesed pime-das nähtavamaks muuta.

5. oktoobril tähistat-akse õpetajapäeva. Sel päeval tunnustatakse õpetajaid ja ka meie kol-lektiiv valis enda hulgast kõige silmapaistvama õpetaja. Sel aastal tee-nis tunnustuse õpetaja Liia Kullerkupp, kes on

Sipsik Sipsikus.

Suure-Jaanis algharidust jaganud juba enam kui 25 aastat. Liia paistab silma oma tähelepanelik-kusega, suunates lapsed märkama neid ümbritse-vat keskkonda ja andes tähenduse asjadele, mida lapse silm esmapilgul ei märka või kui ka mär-kab, siis ei oska oluliseks pidada. Oma tähelepa-nekutega teeb Liia laste elu ka igavas olukorras huvitavaks. Palju õnne ja jaksu veel paljudeks aastateks, et veel paljud lapsed saaksid nii tore-dat õpetaja käe all õppida.

“Leib on kibe kätte saada, kuid magus süüs!” rääkisid esivanemad, et sellele kinnitust saada said kõik lasteaia lap-

sed oktoobri erinevatel päevadel oma rühmas osa leivataigna tegemi-sest ja pätsi vormimisest. Kuuldes, et „Leivataignat tuleb sõtkuda seni kuni laest vett tilgub!”, pöör-dusid laste pilgud uu-dishimulikult lakke, kuid siis sai lastele selgitatud, et ega siis katus leivataig-na tegemisest katki lähe, selline vanarahva tar-kus tähendab sootuks, et taigna sõtkuja otsaesine peaks higiseks muutuma. Leiva tähtsust rõhutati igas rühmas isemoodi, oli rühmi, kus korraldati koduste lemmikleibade pakenditest näitus, mõ-nes rühmas meisterdati võileibu, teises jälle de-gusteeriti kodust kaasa

toodud erinevaid leiva-sorti. Lepatriinu rühmas sobitati leiva kõrvale ka ürditee, mis oli valmis-tatud erinevatest ravim-taimedest, mis eelmisel kuul Rohekalda aiandist kaasa saadi ja ära kuiva-tati. Valitsevate jahedate ilmadega tass sooja teed aitab tervist turgutada, eriti kui tegemist koha-like ürtidega. Ühtmoodi maitsvaks hinnati sid-runliivatee, meliss ja ka teised maitset – iga laps sai teele lisada maitse jär-gi mett või suhkrut.

20. oktoobril oli ette-lugemispäev ja sel päeval astus töötuppa õpeta-ja Agnes ja toast väljus Sipsik isiklikult. Vahva sell, käis Liblika rühmas

käpiknukkudega õpet-likku lugu “Rebasepoju ja teised” rääkimas ning lõimise ettelugemise ka liikumistundidesse, kus lastele jagati tegelaskujud ja loeti ette Sipsiku saa-mise lugu. Oli väga vahva päev Sipsiku seltsis. Maja kõige vanemad lapsed käisid aga jalutuskäigul Suure-Jaani raamatukok-ku, kus neid väga soojalt vastu võeti ja lisaks ette-lugemisele ka tore eks-kursioon raamaturiilulite vahel korraldati.

Meeldejääv ja õpetlik oli ka lasteaeda külasta-nud teatritükk kuu vii-masel päeval. Taas kord oli ütle mata tore kuu.

ENELI KAUGERAND

Mitmekesine sügis Päevalille lasteaias

Sügisel on lapsed tege-lenud palju tervisespor-diga. Spordinädalal läbiti tubane takistusrada ning tutvuti erinevate jooksu-stiilidega, mida hiljem üheskoos ka praktiseeriti. Selleks, et lastel jätkuiks ikka jõudu, et sporti teha, tegeleti ka palju kokan-dusega.

Ametitenädalal kü-lastati kööki ja tutvuti koka tööga. Erinevates rühmades küpsatati leiba, küpsiseid, pannkooke, rosinakukleid ja rukki-kama. Toiduainete hanki-miseks külastasid lapsed koos õpetajatega koha-likku poodi ja tutvusid müüja tööga. Lasteaias käisid külas ka päästjad ning tutvuti päästeameti tööga ning saadi teadmisi tuleohutuse ja tulekahju korral käitumise kohta.

Meil käis külas Anne Velli näidendiga „Tere, tere üle mere.”

Puu- ja köögivilja nä-dalal uudistasid lapsed juurikate ja aiasaaduste näitust, sõid eriti tervisli-kult ja pidasid traditsioo-nilist sügislaata. Mõnel

FOTO: Erakogust

lapsel hakkasid millegi-pärast hambad ja kõr-vad pikemaks venima. Sügislaadal toimus ka õnneloos, mille tulu eest ostime ilusat Suure-Jaani kihelkonna triibuseeliku kangast ja linast kangast. Tüdrukud saavad sellest riidest seelikud ja poisid

murumütsid ning lipsud. Laadalisel olgu kiidetud taevani ja tagasi! Lapsed pidasid ka sendilaata ning nurka konutama jää-nud mänguasjad leidsid uued omanikud.

Ühel hommikul tulid meie majja vahvad rahva-muusikud Juss, Janne ja

Kristi, kaasas hunnik pil-le. Tegime nendega koos sinasõprust pärimuspil-lidega. Laulsime, plaksu-tasime ja olime hoos. Oli nii tore! Kinkisime neile enda keedetud pisikese üllatusega ubinamoosi.

Käisime külas Heim-tali Muuseumis. Uudis-

tasime vanu kindakirju, sokikirju ja seelikumust-reid. Kudusime ka ise Eesti Vabariigile 100 sün-nipäevaks tehtava vaiba sisse sinise triibu. Üks laps vajutas taldu, teine ajas lõnga ritta ja kolksu-tas mis kole, et lõngatriip kõvasti vaiba sisse kinni jääks. Saime mängides ka maakividest müüri laduda. Tüdrukute müür tuli tihedam ja ilusam. Väga vahvad olid koo-tud mänguasjad ja sealt toast ei tahtnud lapsed kuidagi ära tulla. Män-gulusti oleks jätkunud vist õhtuni või kõhu ko-rinalauluni. Siis sõitsime Heimtali mõisa. Lastel olid söögikotid kaasas, sättisime endid vanade ümarate kivide ümber ja tõime kotisisu lagedale. Värskes õhus maitseb toit eriti hästi. Saime vanade puude alustes lehevalli-des hullata ja ürgse kui-vanud pärnapuu seljas ratsutada. Ka seal oleksid tahtnud lapsed kauem olla ja mängida, aga lõu-naaeg komberdas kohale ja tuli hakata lasteaeda

tagasi sõitma. Tegime paar kiiremat jooksutiiru ringhoone kiviste müü-ride vahel, siis bussi ja minek.

Õpetajad käisid oma patareisid laadimas Tal-linnas KUMUs. Kuula-sime lugupeetud kuns-titeadlast ning tegime savitädi juhendamisel kruuse ja kausse. Pata-reid said täielikult täis Vesivärava kohvikus, kus teenindaja suhtles meiega nii armsalt nagu oma ema – ikka aitäh kallikene ja oi kui armas kullakene.

Viimane suur uudis: meie aeda tuli uus ro-nila. Suured lapsed on seda nii kaua oodanud ja igatsenud. Ihaldusväärne ehitis on küll kokku pan-dud, aga vajab veel kae-vamist ja liiva. Ja nüüd me muudkui kaevame ise ja mõned emad-isad ka. Kui abipalve mõnegi tore-dat issi-emme kohale toob, oleme rõõmsad ja roosad. Meie kõik, terve „Päevalille” pere.

Suure-Jaani valla lahtised meistrivõistlused cyclocrossis

Laupäeval, 28 oktoobril toimus Suure-Jaanis Eesti cyclokrossi karikasarja 5. etapp, mis oli ka ühtlasi Suure-Jaani valla lahtiseks meistrivõistluseks cyclocrossis. Võistlusrada oli valitud ja koostatud meie oma valla rattasportlaste Josten Vaidemi ja Mihkel Ronimoisi poolt. Rada lookles järve ümbruses ja see sisaldas mitmeid kunstlikke ning looduslikke takistusi, kus ratturid pidid näitama oma tehnilist võimekust ning vastupidavust tempomuutustele. Kohal oli rohkem kui 140 osalejat neljast erinevast riigist – Soomest, Venemaalt, Lätist ja Eestist.

Meeste arvestuses võitis võidusõidu soomlane Antti Kuitto, Joonas Maanurme ja Timo Sohkaneni ees. Naiste arvestuses oli parim Mari-Liis Möttus Mae ja Tea Langi ees.

Meie valla parima koha saavutas naiste vabaklassis startinud Karin Mikk (II koht). Kirke Reier saavutas oma vanuseklassis 4. koha, Kusti Reier 12. koha. Meie esisõitja Josten Vaidem pidi aga kogema ebaõnne – tehnilise rikke tõttu kahel korral ratast vahetades jõudis Olustveres elav Eesti koondislane finišisse alles 13-ndana.

Mis on cyclocross? See on jalgratturite grupisõit maastikul. Reeglite järgi peab võistlusrada sisaldama erinevate pinnas- kattega teid, peab olema looduslikke takistusi ning mõned kunstlikud takistused. Raja pikkus peab olema 2,5–3,5 km ja see peab olema kogu ulatuses minimaalselt 3 m laiune.

FOTO: Lauri Peil

Suure-Jaanis on selle spordiala võistluse läbiviimiseks head tingimused ja toetav kogukond – see viimane on vast kõige olulisem, sest ainult koostöö tulemusena oli sellise suure võistluse läbiviimine võimalik.

Suure panuse võistluse edukaks läbiviimiseks andsid kohalikud ettevõtted Combill ja Ajanägu. Valmis sai Reaalprojekti projekteeritud viadukt, mida seni pole veel ühelgi teisel etapil kasutatud. Kohalikud mehed Kalev Sengbusch ja Taavi Kõvatomas aitasid viadukti detaile transportida ja neid võistluspaigas kokku panna. Tänu!

Võistluse läbiviimist toetas Suure-Jaani Vallavalitsus ja Suure-Jaani Kultuurimaja. Suure-Jaani Kultuurimaja näol oli tegemist väärrika partneriga, kes tagas võistluskeskuse tehnilise toe ning osutas igakülgselt abi. Helivõimenduse eest seisis hea Mati Adamson.

Ükski võistlus ei saa peetud ilma auhinnavalitsuse abistajaks oli sel aastal kohalik ettevõtte Genoke, mesinik Madis ning hulgi-kaubandusettevõtte Dunker. Toitlustamise eest vastutas ning aitas võistlejatel sooja sisse saada Kildu Ratsakeskus ja Priit Toobal. Tänu kõikidele suurtele ja väiksematele toetajatele!

Loodame, et tulevikus haakuvad meie meeskonnaga ka meie valla koolide kehalise kasvatuse õpetajad ning rattasport saab ka koolitundides rohkem tähelepanu. Võistluse peakorraldaja Aivar Paasi

hinnangul oleks vabaklassis osalemine sobinud ka kohalikele noortele, sest selles grupis käib võistlus iseenda ja naabrimehega.

Täname veelkord kõiki Suure-Jaani linna elanikke, ettevõtjaid ja sportlasi mõistva suhtumise eest ja anname endast parima, et sellest võistlusest saaks tugev Suure-Jaani märk.

Suure-Jaani CX korraldusmeeskonna nimel

AIVAR PAAS
peakorraldaja

RAIMO RONIMOIS
peakohtunik

Täna hästi tehtud võistluse eest. Rajal oli parajalt tehnilisi elemente, mis tegid ilma muututes sõidu veelgi huvitavamaks. Eriti tore oli näha, et olite vaeva näinud 45 kraadise sillaga, mis oli rajale ehitatud ja ilusti pidamist soodustava kattega kaetud.

See rada tõstab erinevates ilmaoludes esile väga universaalsed sõitjad, kes jõuavad asfaldil kiirust hoida, oskavad libedal pinnasel sõita, aga samas suudavad ka rattaga joosta.

SIGVARD KUKK
Spordipartner Trading OÜ

Lauatennis Türgis

Septembrikuu viimasel nädalal toimusid Türgis, Kiris rahvusvahelised veteranide lauatennise meistrivõistlused. Kiris on Kemer piirkonna turismikeskus. Võistluste traditsioon kestab juba alates aastast 1993. Võistlustel osales sel aastal 32 riiki. Eesti Lauatenniseliit organiseeris 25-liikmelise võistkonna. Viljandimaalt osalesid Kalev Sengbusch ja mina. Võistluste ajakava oli jaotatud kuuele päevale (treeningud, üksik- ja paarismängud). 30 kraadises soojuses oli mõnus võistelda – mängi ja pühi higi. Eestisse tõime 15 medalit, sealhulgas ka mina. Eriti tore oli võistluste viimane päev. Kõik olid ülevas meeleolus: lauldi, tantsiti, pildistati, kallistati ja vahetati kontakte. Päev

lõppes piduliku õhtusöögiga, kus pakuti Türgi rahvuslikku toitu. Vahva eeskava tegid varietee-tantsijad. Peo lõpus said kõik kohaliku bändi saatel tantsu keerutada.

Registreerumine järgmise aasta võistlustele on juba avatud. Läheme!

VALVE SENGBUSCH

Nopi üles

Oktoobrikuu keskel jõudis Vastemõisa väga tubli noore Jane Raudsepa eestvedamisel projekti „Nopi üles” toetusega hangitud betoonist lauatenniselaud õues mängimiseks. Suur tänu abi eest Arvi Hindriksile ja OÜle Eesti Hõõvelliist, kes laua tasuta Tallinnast Vastemõisa toimetasid ja Tauno Härjinenile, kes

selle kenasti paika tõstis. Transpordi arvelt kokkuhoitud summa eest said Vastemõisa noored endile veel hulga meelepärasteid vahendeid soetada. Ühe noore ideest sai Vastemõisa piirkond tugeva tõuke. Teravat sulge Sulle, Jane, järgmisteks projektideks!

MATI ADAMSON

Sõpruskohtumine toimub
17. novembril kell 17 Kõpu spordihoones.
Tule ja ela kaasa!

Discgolfikettaid lennutas võidukalt Kõidama

Laupäeval, 30. septembril peeti Lehola-Lembitu mängude raames esmakordselt discgolfivõistlus. Suure-Jaani rajal lennutasid kettaid 5 naist ja 21 meest. Naistest õnnestus võistlus võita Olustvere esindajal Egle Pestil, teise kohaga lõpetas Kõidama esindaja Triin Küttmann ja kolmanda kohaga Kildu piirkonda esindanud Jane Raudsepp. Meeste arvestuses oli konkurents ülitihed. Esikoht õnnestus saavutada Kõidama esindajal Robin Lepikul, vaid ühepunktise vahega sai teise koha samuti Kõidama esindaja Reiko Männik ja kolmanda kohaga pidi omakorda vaid punktise vahega sel korral leppima Kildu esindaja Ott Seffer. Piirkondade arvestuses võitis alavõidu Kõidama, teise koha sai Olustvere ja kolmanda koha punktid sai tabelisse Kildu.

Täname kõik mängijaid ja õnnitleme parimaid! Suurimad tänud peakohtunik Taavi Aavasalele ja võistluse sekretäreile Külliky Lohule!

FOTO: Erakogust

Selgusid parimad kabes ja naiste võrkpallis

Lehola-Lembitu mängude naiste võrkpallivõistlus lõppes Lõuna Suure-Jaani naiste võiduga, kuldmedalid said kaela Evi Putrolainen, Maarja Soolo ja Inkeri Söödor. Järjensid Olustvere, Aimla ja Kildu naiskonnad. Kabeturniiril pälvis esikoha Olustvere esindus koosseisus Hillar Kuhi, Eha Sepp ja Igor Nikitin. Tubli teise koha saavutas Kõo esindus Sürgavere, Kildu, Kõidama ja Põhja Suure-Jaani ees. Tänu kõigile osalejatele, kohtunikele ja korraldajatele!

FOTO: Erakogust

Sulgpallivõistlus oli osalejaterohke

Pühapäeval, 15. oktoobril selgusid Suure-Jaani kooli saalis Suure-Jaani valla meistrid ja Lehola-Lembitu mängude parimad sulgpallid.

Võistlusel oli lausa 24 osalejat. Mängiti kokku 59 mängu ja mängud olid lõpuni võitluslikud. Suure-Jaani valla meister naistest aastal 2017 on kindlalt Virge Pesti, kes alistas finaalis Tiina Aule. Kolmanda ja neljanda koha heitluses pani enda paremuse maksma Rita Valdstein. Meeste arvestuses tuli valla meistriks Meelis Aule, teise koha saavutas Veiko Sepp ja kolmanda koha heitluses pälvis võidu Arvi Hindriks.

Lehola-Lembitu mängude arvestuses olid võistlustules tüdrukud, poisid, naised, mehed, nais- ja meesveteranid. Tüdrukute arvestuses võitis Põhja Suure-Jaani mängija Kerli Pelt, poiste arvestuses selgitasid võitja vennad Oliver ja Martin Hirv. Kuldse medali võitis Martin Hirv, kes esindas Aimla piirkonda.

Naistest võitis Olustvere esindaja Virge Pesti ja naisveteranidest Lõuna Suure-Jaani mängija Tiina Aule. Meestest võitis turniiri Olustvere mängija Philip Browne ja meesveteranidest Meelis Aule Sürgavere piirkonna esindajana. Piirkondadest viis maksimumpunktid koju Olustvere, neile kaotas napilt Kildu esindus ja kolmanda kohaga pidi leppima Vastemõisa piirkond.

Sariturniir võrkpallis

Sel kuul sai Sürgavere Spordihoones alguse juba XX võrkpalli sariturniir mees- ja naiskondadele. Juubeliaastal on heitlemas kümme meeskonda, turniir on populaarne, et kõiki meeskondi kahjuks võistelda ei saagi võtta. Igal kuul peetakse saalis kaks turniiri: üht ja võitja selgub veebruarikuus. Naiste sariturniir toimub juba 9. korda ning võistlustules on kokku kuus naiskonda. Naised mängivad 5 korral turniirisüsteemis kõik omavahel läbi. Võitja selgub samuti veebruaris. Tulge kõik kaasa elama! Võrkpall on võrratu!

MATI ADAMSON

Põllu- ja kodumajandusliku hariduse omandamine

Põllu- ja kodumajanduslikku haridust on Eesti riigis läbi mitme riigikorra olnud võimalik omandada arvukates põllu- ja kodumajanduskoolides, kutsekoolides ning tehnikumides. Eesti Põllumajandusmuuseum kutsub üles taolistes koolides põllumajanduslikel ja kodundusalastel erialadel õppinud inimesi üles kirjutama mälestusi oma õpingutest ning saatma neid muuseumile, et neid talletada ja teha avalikult kättesaadavaks praegustele ja tulevastele põlvkondadele. Kui leidub ka mõni teemakohane ese, foto või dokument, mille annetamisest muuseumile oled huvitatud, siis võid sellest samuti märku anda. Siinkohal esitame suunavaid küsimusi, millele mälestusi üles kirjutades võib tugineda.

1. Mis koolis te õppisite? Või läbisite mõne vastava kursuse? (Millises koolis olite varem õppinud?)

2. Millal te koolis õppisite? Kui vana te siis olite? Mis eriala te õppisite?

3. Mis tingis kooli valiku? Kas olid kindlad ootused, mida kooliprogramm peaks pakkuma, milliseid teadmisi ja oskusi õpetama? Kas saite ise kooli valikul kaasa rääkida?

4. Kas kool oli maksuline?

5. Kas kooli astumisel nõuti juba enne teatud oskusi ja eelteadmisi? Olid ehk koolikatsed? Kas koolis õppisid kõik ühe programmi järgi või sai aineid valida?

6. Milliseid oskusi-teadmisi koolilt kõige enam nõuti (mis olid kõige populaarsemad)?

7. Milline oli kõige parem õpetaja-juhendaja? Mis oli koolis kõige meeldivam? Mis oli hästi korraldatud?

8. Kõige ebameeldivamast õpetajast – miks ei meeldinud? Millised ained või tegevused ei meeldinud? Mis oleks võinud koolis teisiti olla?

9. Kas õhkkond koolis oli sõbralik ja vaba või range ja distsiplineeriv? Kas toimus ühisüritusi ja väljasõite?

10. Kas ja kuidas oli korraldatud õppeperioodil õpilaste majutus?

11. Kas oli kehtestatud koolivorm?

12. Kaua koolis käidi? Kas koolis käimisel oli piiranguid (vanus, abielu vms)? Kas keegi saadeti ka mingil põhjusel ära?

13. Mida kooli lõpetamise puhul kingiti? Kas kool ka kinkis midagi või

premeeris lõpetajaid? Kas on mingeid kooliga seotud mälestusesemeid?

14. Kas koolis omandatu on hilisemas elus kasuks tulnud? Kas kooli tugevus oli teoreetilist või pigem praktilist laadi? Milliseid koolis omandatud oskusi on kõige enam vaja läinud? Kas on midagi, mille õppimine oli kasutu?

15. Kuidas tagasivaates kooli hinnata? Kas oleks midagi võinud teisiti teha? Millega seoses kool kõige sagedamini meenub?

Mälestused palume saata või tuua Eesti Põllumajandusmuuseumisse, Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond. Täiendavat infot saab Merlin Lumistelt telefoni 738 3818 või e-postil merlin.lumiste@epm.ee

Sündmused Võhma Vaba Aja Keskuses ja keskusega

11. november kell 16

Tantsurühmade Lilleke ning Tald ja Apsat 10. sünnipäeva kontsertesinemine VÕHMA KOOLI AULAS.

12. november kell 12

Isadele ja vanaisadele pühendatud perepäev VÕHMA KOOLI AULAS.

Pidulik kontsert ja mehelikud ettevõtmised!

15. november kell 10

Verekeskus ootab doonoreid VÕHMA VABA AJA KESKUSES.

15. november kell 12

17. november kell 17

25. november

päev PILISTVERE RAHVAMAJAS.

Kellel on vaja Võhmast transporti, palume aegsasti oma soovist teada anda telefonil 5305 0886 või Vaba Aja Keskuses.

3. detsember

1. adventi tähistamine:

Kell 16 adventiküünla ning jõulupuu tulede süütamine

BUSSIJAAMAS. Jalutuskäik Vaba Aja Keskusesse.

Kell 17 kaunid jõulupalad Maarika Reimandi laululastelt,

Võhma Puhkpillistuudio ning laval imelised Ele Millistfer ning

Themuri Sulamanidze.

10. detsember kell 11 JÕULUD SAABUVAD.

Töötoad. Kohalike käsitöömeistrite näputööde näitus-

müük. Kes soovib oma käsitööga näitusele ja müüma tulla,

andke endast teada hiljemalt 2. detsembriks Riinale telefonil

5692 8249.

29. detsember kell 18 Isetegevuslaste aastalõpu

kontsert. Tantsuõhtu ansambliga Mait ja Margus Bänd. Pilet

eelmüügist 6 eurot, kohapeal 8 eurot.

* Kõik sündmused toimuvad Vaba Aja Keskuses, kui toimumiskohana pole märgitud muud kohta.

Tule mugavustsoonist välja!

Kirjutatan sellel korral natuke kurbuse tundest oma südames. Suurt muret valmistab täiskasvanute isetegevusest osavõtmine.

24. oktoobril toimus Põltsamaal Eesti Rahvamajade Ühingu konverents, mille üheks läbivaks teemaks ja murekohaks oli, kuidas saada noori kultuuri juurde ja isetegevust tegema. Kõlama jäi mõte, et kultuuri- ja rahvamajades käivad eakad peaksid järeltulevaid põlvkondi oma tegevustesse kaasama.

Meil Võhmas on asja-lood teisiti – meie peame kaasama täiskasvanuid. Meie noored on väga aktiivsed ning hoopis neilt tuleks paluda vanemate ja vanavanemate toomist isetegevuse juurde. Võhmas on hulgaliselt lauluhääli, toredaid näitlejahingi, muusikakoolis õpib palju andekaid lapsi, meie puhkpillistuudio on kasvanud orkestriks, breikarid koguvad kuulsust ja nii edasi, ja

nii edasi. Meie noored on väga tublid ja aktiivsed – Võhma Vaba Aja Keskuses näen iga päevaga järjest rohkem ja rohkem noori, kuid hea täiskasvanu, leia Sinagi tee meie juurde!

Teid ootavad esmaspäeviti segakoor Leelo ning esmaspäeviti ja kolmapäeviti näitering Rassijad, neljapäeviti naisrahvatantsurühm Lilleke. Põltsamaal jäi kõlama soov: selleks et ringitööst osa võtta, peab juhendaja olema äge. Meil on kõik juhendajad ägedad, kuid erilisel tahan välja tuua meie naisrahvatantsurühma juhendaja Merilin Metsatsirki, kes on tõeline pärl ning ääretult kahju on jagada tema sära nii väheste inimestega. Hea neiu ja naine, tule meiega tantsima – Sind ootavad professionaalne õpetaja, toetavad rühmakaaslased, soe ruum, väljakutset pakuvad esinemised ning 2019. aastal laulu- ja tant-supidu!

Jõuan pöördumisega eakate juurde.

Teid ootavad teisipäeviti rahvatantsurühm Tald ja Apsat ning kolmapäeviti hommikuti lauluring. Ääretult hea meel oleks, kui lauluringi jõuaks ka mõni meeshääl. Selleks, et eakatel rõõmsam tantsida oleks, saavad uue aasta alul valmis uued rahvarõivad, kuid neile on ka kandjaid vaja. Meie mõlemad tantsurühmad peavad sellel sügisel oma 10. sünnipäeva ning kõik austajad, huvilised, uudishimulikud on oodatud 11. novembril kell 16 Võhma kooli aulasse nende tegemisi kaema!

Käsitööd teeme sellel hooajal teisiti! Kõik käsitööhuvilised, nii noored kui vanad, on oodatud neljapäeviti kell 11 Võhma Vaba Aja Keskusesse. Kaasas võib olla pooleliolev näputöö, toimuma hakkavad erinevad töötoad. Juhendaja Heli Lehis ning

käsitöötoas ootab Riina Pakane.

Tartumaa rahvakultuurispetsialist Astrid Hallik lausus 24. oktoobril Eesti Rahvamajade Ühingu konverentsil: „Mugav on jätta minemata, mugav on jätta tegemata.“ Ja täpselt nii ongi. Lihtne on mõelda, et ah, ma ei viitsi või ma järgmine kord lähen, ma järgmine kord teen ning leida mitmeid vabandusi ja põhjendusi, miks mitte millestki osa võtta. Hea võimalane, tule mugavustsoonist välja ja saa osa toredatest tegevustest. Kultuur on see, mis hoiab kogukonna tugevana. Meie ootame teid!

EVELYN HÄRM

Võhma Vaba Aja Keskuse juhataja

Septembris toimus Kirivere koolis fotokonkurss "Tere sügis". Parimaks hinnati Marta Miia Volensi foto "Kodu õues".

Lasteaias Tähekind oli 16.–20. oktoobril nädala teemaks "Rahvapidu, rahvariided, rahvapillid". 16. oktoobril külastasid meid lõõtsamehed isa Ain ja poeg Ainar Arula. Suur tänu neile, kogu lasteaiapere oli vaimustatud!

18. oktoobril toimus rahvapidu, mille juurde käisid muuhulgas rahvuslikus stiilis riided, Eesti rahvamuusika ja -tantsud ning trall. FOTO: Melle Siimula

MÕÖDUNUD AEGADE LOOD

Lapsepõlve meenutades

Võhmassaare tegusad naabrid

See oli aasta 1931, kui meie perekond kolis Ve-neverest Võhmasaare küla Tooma tallu. Karksist tulid samal aastal Lohvile uued omanikud. Lohvi asetses otse maanteekaldal kuu-seheki sees. Meie talust jäi ta Võhma poole. Üks talu oli veel meie vahel. Lohvi oli väike, 15 ha, ühehobuse talukoht. Kunagi oli see olnud suur Silla talu, mis oli jaotatud kuueks väike-taluks. Kõigil neil taludel oli ametlikus kirjas Silla, mida eraldati tähtedega A, B, C. Tegelikult kutsuti neid omaniku nimega, nii sai Lohvist Kivisäki, uue omaniku järgi.

Peremees oli Juhan, pe-reema Anna, poeg Elmar ja vanaema. Nad rääkisid mulgi murret, mida oli naljakas kuulata. Talutöö paistis neil edenevat. Mees oli kõva ehitaja ja põllutöö kõrvalt asus uusi hooneid ehitama. Vanad hooned olid väikesed ja vanad. Järgmisel talvel vedas pal-gid, et suvel ehitama haka-ta. Peale kevadisi põllutöid alustas uue lauda ja küüni ehitamist. Muid abilisi tal ei olnud kui saag ja kirves, millega tahuti palgid ja saeti parajaks ning pai-gutati sein. Ja laut koos küüniga kerkis ning sügi-seks oli katuse all. Katuse-materjal oli sel ajal laastud, mida lõigati kohapeal. Ehitamine nõuab oskust ja füüsilist jõudu ja ka kõigi pereliikmete kaasalöömist. Vahele tuli heinategu ja rukkilõikus, mida niideti hobuniidukiga. Hobune ei tahtnud Juhani sõna kuulata ja hakkas tõrkuma, perenaine Anna võttis oh-jad enda kätte ja töö läks. Hobune oli paras pujään. Töötegemisel oli ka naisel suur osa, rääkimata vana-ema panusest. Poeg Elmar oli alles väike ja nõudis ise hoolitsemist.

Järgmise ehitusena pla-neeris sigala ja sauna ehi-tust. Peekoni kasvatamine näis end tasuvat, Juba viie-kuue kuuga võis tapamajja viia. Võhmas asus Eksport-tapamaja, mis oli siin paari kilomeetri kaugusel. Pee-koni peamiseks toiduks oli kartul, mis kasvas siin maadel hästi. Eks talus oli vaja sissetulekuid, millest elada ja kui tahad ehitada, seda rohkem. Millest talus raha saadi, oli piim ja liha.

Talvel veeti uued pal-gid kohale ja kevadel võis sigala ehitus alata. Alustati vundamendi ehitusega ja koos põrandaga oli see päris mahukas töö. Sü-giseks oli ehitis katuse all ja sauna osas, mis oli ühe katuse all, jätkusid sisemised tööd. Kevadeks

oli saun ja sigala valmis ja vihtlemised tehtud ning kesikud laudas ruigamas. Kuid ega see polnud veel kõik. Taheti asuda elu-maja kallale ja võimalusi selle teostamiseks näis olevat. Kõigepealt tuli ehi-tusmaterjal kohale vedada. Kevadeks oli päris suur palgivirn kohale veetud, ja ikka selle sama ühe ho-busega. Põllutööst vabal ajal käis ehituseks etteval-mistamine, kooriti palke, tahuti küljed sirgeks. Siis ühel päeval läks lahti vana elamu lammutamine, küll sealt tuli tolmu. Elama asu-ti seniks sauna. Muidugi ei saanud sel ajal sauna teha, aga naabritel olid kõigil saunad ja seal sai ikka käia.

Elumaja ehitus oli mui-dugi väga suur ettevõt-mine ja selle ehitamine paljudele teostamatu. Kuid Juhan ei kartnud midagi, vaid asus julgelt ehitama. Peab ikka hea võhm olema, et sellega toime tulla. Palke oleks võinud ka saekaat-ris servata ja sealt oleks saanud musta lauda, mis ehitusel vajalik. Siin oleks tulnud veokulud juurde ja saagimise tasu. Kogu maja palgid käsitsi tahuda, ei kujuta ette, aga selle maja juures tehti. Mitte ainult ta-huda, vaid ka sein. panna. Ja maja kerkis, mitte just kõige väiksem. Majas oli kolm keskmise suurusega tuba ja köök. Peale selle koridorid ja kelder. Sügisel hilja asusid sisse elama, olgugi et seinad olid te-gemata ja neid ei saanud kohe teha, kuna oli ristpalk ehitis, mis tahab vajuda. Tööd jätkus maja juures veel tükiaks ajaks, aga kau-nis nägi välja küll, uus asi on ikka uus. Juba mõlgu-tati mõtteid uue aida ja hobusetalli ehitamiseks. Vana ait oli vana ja väike. Maid oli korrastad ja põld andis paremat saaki ja ait enam ei mahutanud vilja. Kui elumaja oli juba val-mis, algas talli aida ehitus, mille otsas oli vankri- ja puukuur. Ikka töö käis ük-sipäini, ja sügiseks oli seegi katuse all. 1938. aastaks olid kõik uued hooned.

Peale selle käis ta veel teistel ehitamas. Minu ko-dus tegi küüni masinate ja kütte hoidmiseks, Saare talus suure viljaküüni. Tal-vel käisid talumehed peale oma vedude ka raha eest puid vedamas, ega hobust ilmaaegu söödetud, ta pidi midagi tegema. Raha oli ikka tarvis, kasvõi mater-jali muretsemiseks.

Talutöödest ja ühistest ettevõtmistest

Kui talutöodes oli aega, raiuti võsa, et karjamaad

Mõned faktid autori eluloost

Karl Luht on sündinud 1. juulil 1923. aastal Harjumaal. Viljandimaale jõudis 1931. aastal, kui tema isa ostis Võhmassaare külla talu. Olnud kolm aastat Saksa ja kolm aastat Vene sõjaväes. 27 aastat kasutas oma esimese naise perekonnanime Kalm. Elab 1961. aastast Viljandis ning on sellest saati töötanud kauban-duses.

Tänavustel kohalikel valimistel oli vanim saadikukandidaat Eestis.

Allikas: Internet

võssa ei läheks, sest lepa-võsa oli kiire kasvama. Juhan oskas nii raiuda, et võsa ei tulnud enam, kust oli raiutud. Majast üle maantee oli võsa ära raiutud, allesjäänud kased moodustasid kena kaasi-ku. Ka põldu oli juurde tehtud karjamaast.

Pliidi kütmine käis tal-us ikka hagudega. Kes hoolas peremees oli, köitis haod kuppu ja kui kui-vanud olid, pandi kuuri. Kuiv küte ei pigita lõöre ja annab rohkem sooja. Juhan raius kuuris haod kohe parajaks pliidi alla panna. Üldiselt oli neil korras värk, ei vanu riideid ega muud sodi, kõigil oli oma koht. Ahju köeti ikka puudega, mida tehti oma maadelt, vahest ka müüdi.

Läbikäimine külarah-vaga tuli nagu iseenesest. Naabrid vedasid piima kokku meiereisse, mis oli suur aja võit ja ega seda piima niipalju ka ei olnud, et kahe talu piim vankrile ei mahtunud. Viljapeks käis ühiselt, talgu korras. Oli niisugune komme, kus vilja peksti, toimus ka ühissöömine. Jaanitulele mindi ühiselt ja õllepruuli juures läks jutt õige la-hedaks. Ja nii kujunes, et inimesed tundsid end ühe küla inimestena. Meil oli Kivisäkiga ühiselt ostetud kartuli võtmise masin, seda oli vähe tarvis, aga ilma ka ei saanud. Koos võtsime kartulid üles ja

masin kuuri, tema töö oli tehtud selleks aastaks. Ke-vadel sõnnikuvedu toimus naabriga koos, sai ruttu tehtud ja asjad ühelpool. Kool oli selleks ajaks läbi ja ka mina sain ajada hobust sõnnikukoormaga põllule. Sealt tühjalt tagasi sõita sõnnikuse vankriga, see oli suur mõnu.

Kui õhtul töö lõpetati, läks pesemisel suureks veesõjaks. Visati terve ämbritäis vett teisele kuk-lasse. Samuti oli ka rehe-peksul, tehti igasugu nalja. Mõnel hobune tagurpidi ette pandud, mõnel vanker kinni seotud. Söögilauas käis kõva aasimine, ham-bamehi ikka leidis. Juhtus niigi, et mees jätis söögi pooleli, pani mütsi pähe ja läks minema. Tavaliselt need teiste suured aasijad ise ei kannatanud, kui nen-de enda pihta läks. Küla-rahvas sai hästi läbi, käidi ikka üksteist abistamas. Minu papa oli õppinud meieriks ja seal oli õpetat-ud karjaravitsemist. Teda kutsuti kui oli mõni häda loomadega, või olid pörsa munad võtta. Isegi küüdi-tamist meie külas polnud. Nüüdseks neid elanikke enam pole, kõik on läinud igaviku teedele.

KARL LUHT
Viljandis, 25. märtsil
2015

(Järgneb)

November 2017

1. november

160 aastat tagasi (1857) avati **õigeusu algkoolid Põhjakas** (Avdi Liinson), **Epras** (Dionissi Legdo) ja **Nuutres** (Anton Liinson). 15 aastat tagasi (2002) esilinastus kinodes A. Kivikase romaani ainetel vändatud film “Nimed marmortahvilil”.

2. november

130 aastat tagasi (1887) õnnistati sisse **Kabila uus koolimaja**. Õnnistajaks õp Speer, kõnesid pidasid A. Miilberg ja Joosep Kapp. Viimane rääkis ema-keele tähtsusest. 60 aastat tagasi (1957) kirjeldati ajakirjanduses “Kindla Tee” kolhoosi ja Sür-gavere kooli **tihedat koostööd**. Õpilased tegid suvel jõukohast tööd, kolhoos aitas kooli remondimaterjalidega ning kinkis majandustöödeks hobuse.

3. november

80 aastat tagasi (1937) suri Tallinnas romaani “Kullas ja põrmus” autor **Linda Kallas**, kirjanikunimega **Aare Kariste**. Maetud Suure-Jaani kalmistule.

5. november

95 aastat tagasi (1922) **vahetas ajaleht Sakala omanikeringi**. Leht läks põllumeeste käest Tööerakonna kätte. 30 aastat tagasi (1987) asutati **Suure-Jaani Muinsuskaitse Selts**, esimeheks Elmar Kivipõld.

7. november

125 aastat tagasi (1892) sündis Simunas majandusminister **Leo Sepp**. Aval-das 1938. a pseudonüümi Rein Sarvesaare all „Kaupo, ajalooline näidend 11 pildis”. 100 aastat tagasi (1917) toimus Petrogradis **Oktoobrirevolutsioon**. Bolševikud kukutasid Ajutise Valitsuse ja võtsid võimu.

8. november

130 aastat tagasi (1887) sündis Holstre v EA Olustvere Põllutöökooli inspektor ja Enge Assaku talu pidaja **Peeter Aavik**. Tema vend oli helilooja Juhan Aavik.

9. november

135 aastat tagasi (1882) sündis Viljandis pastor ja pedagoog **August Oswald Westren-Doll**. Pidas 30-ndatel mitmeid kõnesid Lembitust ja eestlaste vaba-dusvõitluse ajaloost. Äratas paljudes keskkoolinoortes ajaloohuvi.

10. november

145 aastat tagasi (1872) sündis Navesti Pähajänese postijaamapidaja peres kirjamees ja kultuuritegelane **Aleksander Ferdinand Tombach-Kaljuvald**. Tõlkis esimesena Shakespear'i “Hamleti”. 35 aastat tagasi (1982) suri **Leonid Brežnev**.

11. november

80 aastat tagasi (1937) suleti **difteeria** tõttu Suure-Jaani algkool. Teisel korral suleti kool detsembris, siis oli õpilaste hulgas ka üks surmajuhtum.

12. november

120 aastat tagasi (1897) asutati **Jämejala** mõisas **langetöbiste ja nõdrameel-sete hoiumaja**. Ruumi oli 20-le haigele. 105 aastat tagasi (1912) sündis Vastemõisa v Pärassaares “Postimehe” peato-imetaja 1941–43 ja Rootsi ehitusettevõtja **Martin Kuldkepp**. 80 aastat tagasi (1937) võeti looduskaitse alla **Labidakivi**.

13. november

130 aastat tagasi (1887) sündis Taevere v Rimmi t Estonia näitleja **Lea Kikas** (Lepik). Suri 107 aasta vanuses 1995. a. 75 aastat tagasi (1942) pidas Suure-Jaani algkooli saalis kõnet saksa **kindral-komissar Karl-Siegmund Lietzmann**. Kuulajaid 600 ringis.

15. november

115 aastat tagasi (1902) õnnistati **Kabila külakool ministeeriumikooliks**. Õnnistajaks Olustvere preester T. Vålbe ja kooliõpetaja A. Vanaus. Samal ajal alustas õpetajana tööd August Maramaa.

17. november

125 aastat tagasi (1892) pühitseti sisse **Taevere uus vallamaja**. Pastor O. Speer soovis, et maja tugineks neljale sambale: heldusele, tööle, õigusele ja rahule. 85 aastat tagasi (1932) ehitati Suure-Jaani turuplatsile **bensiinikiosk**. Omani-kuks Võhma Majandusühisus. 85 aastat tagasi (1932) sündis Tartus looduskaitaja, ornitoloog ja jõhvika-areta-ja **Henn Vilbaste**. Oli Kaansoo metsaülemaks 1957–1961.

19. november

95 aastat tagasi (1922) sündis Suure-Jaanis fotograaf ja leidur **Felix Reial**. Maetud Suure-Jaani kalmistule. 75 aastat tagasi (1942) sündis Taevere v. Kerita k. matemaatik **Jaan Torokoff**.

21. november

105 aastat tagasi (1912) saadi luba asutada **Suure-Jaani laste varjupaik**, lasteaiat eelkäija. Asutajaliikmed G. Rosenberg, O. v. Wahl, A. v. Bock, dr. G. Kelterborn, J. Kurrik ja H. Kapp. 25 aastat tagasi (1992) asutati Rahvuslik Koonderakond **Isamaa**. Esimees Mart Laar.

24. november

105 aastat tagasi (1912) tähistas Taevere Kase kooli juhataja **Jüri Nõmmik** **25. aasta tööjuubelit**. 45 aastat tagasi (1972) suri Kaansoo koolmeister ja koorijuht **Tõnis Kivimaa** (Kuresson).

26. november

75 aastat tagasi (1942) sündis Viljandis ajakrjanik **Ülo-Alo Võsar**. Kirjutanud raamatud “Viiluliivikus” ja “Hüpassaare hüüe» (2002). 35 aastat tagasi (1982) suri Rootsis helilooja ja muusikapedagoog **Juhan Aavik**. Mart Saare sõber ja mõttekaaslane. Oli surres 98. aastane.

27. november

95 aastat tagasi (1922) avas Tallinnas **Eestimaa ametiühingute II kongressi** Kaansoost pärit vasakpoolne poliitik **Jaan Hansen**.

28. november

160 aastat tagasi (1857) sündis Vigalas koha-ajaloo uurija, rahvaluuleteadlane ja vaimulik **Matthias Johann Eisen**. Uurinud kohanimede Lihu, Lihula ja Le-hola päritolu. 100 aastat tagasi (1917) läks võim Viljandimaal üle punasele **tööliste ja soldatite nõukogule**.

KONDASE MAJA

6. novembril kell 19 Mälumängusari alustab taas Kondase majas (Ilmatari 9).

Osalema on oodatud kõik Põhja-Sakala vallas elavad ja töötavad inimesed: külade, asutuste, firmade, klubide, seltside, sõpruskondade, perede võistkonnad.

Eelregistreerimine kuni 3. novembrini e-posti aadressil: aire@suure-jaani.ee või telefoni teel.

8. novembril kell 19 Keraamilise kruusi valmistamise töötuba Kondase majas.

Juhendaja Anu Pindsoo. Osalustasu 10 €. Grupi suurus 12 inimest. Vajalik eelnev registreerimine.

15. novembril kell 18 väljasõit Suure-Jaani keskväljakult Ugala teatrisse vaatama

Rahvuskooper Estonia etendust "La Traviata". Piletid välja müüdud.

Tähelepanu, kes te ostate kevadel etendusele "La Traviata" piletid. Bussisõiduraha 5 € palun tasuda Suure-Jaani kultuurimajja.

16. novembril kell 18 heliloojate Kappide majamuuseumis „Jonni pärast heliloojaks”. Kontsert-vestlus Veljo Tormise elust ja tema soololauludest.

Esinevad: Meeli Lass (sopran), Endrik Üksvärav (tenor), Jorma Toots (klaver). Juttu vestab Maret Tomson. Pääse 2 €.

17. novembril kell 8 väljasõit Suure-Jaani keskväljakult Tallinnasse Mardilaadale.

Täispilet 5 €, sooduspilet õpilastele, pensionäridele 3 €, bussisõit 11 €.

NB! Mardilaadal puudub sularahaautomaat. Palun varuge sularaha kaasa. Vajadusel saab võtta info-lauast templi, et laadalt väljas käia. Lähimad pangautomaadid on Rocca al Mare keskuses. Registreerimine Suure-Jaani kultuurimajas hiljemalt 13. novembriks.

18. novembril kell 16 ansambel Meelespea 30. sünnipäev Kondase majas.

21. november kell 17 väljasõit Vanemuise teatrisse vaatama Tallinna Linnateatri etendus "Surnud hinged".

25. novembril kell 10 Põhja-Viljandimaa Rahvarõivakool heliloojate Kappide majamuuseumis.

Teema: Vöö üles vedamine. Vajalikud valitud ja üles joonistatud vöökirid, villane ja linane materjal, vaheliiku- ja niiepulk.

Kudumiseks on vaja ka vöömõõka. Huvi korral võta ühendust Merike Saaremetsaga telefonil 5193 6420. Osalustasu 2 €.

30. novembril kell 18 uksekaunistuse valmistamise töötuba Kondase majas.

Kaasa võtta käärid, oksakäärid, kui on siis liimipüstoli, nuga, vajadusel kindad. Juhendaja Anu Pindsoo. Osalustasu 8 €. Grupi suurus 12 inimest. Vajalik eelnev registreerimine.

TELEFONID 5332 1335, 437 1386

30. PILISTVERE KIHELKONNAPÄEV

laupäeval, 25. novembril

Ajakava:

13.00 Kihelkondlik ümarlaud pastoraadis
15.00 Kohalike kultuuritegelaste ja Vabadussõjas langenute mälestamine kalmistul küünalde süütamisega
16.00 Jumalateenistus Pilistvere kirikus

18.00 Kihelkonna isetegevuslaste kontsert rahvamajas „Las jääda kõik, mis hea“
20.00 Tantsuõhtu ansambliga MaMa
Pääse 5.- (esinejatele/isetegevuslastele tasuta)
Seltskonnatantsud Pilistvere Pillimeeste saatel

Heategevuslik omatoodangu oksjon!

Baari peab Imavere kõrts

Flamenko- kursus pühapäeviti kell 15.00 Pilistvere rahvamajas

Juhendaja Luule Sild

Osalustasu 5.-

Lisainfo ja registreerimine Silvi Annus 5301 2279

VASTEMÕISA RAHVAMAJAS

2. novembril kell 19 TEATRIÕHTU "SEE ON MINU PIDU JA TEEN MIS TAHAN (SUREN VÕI ÄRA)".

17. novembril kell 21-01 TANTSUÕHTU ANSAMBLIGA "IRENA & IVAR HANSEN"

Pääse 6.50 Info ja laudade broneerimine
526 4590 (Rein)

6.-7. detsembril KOSMILINE JÕULUMAA.

Info ja aegade broneerimine 509 3447 (Merle)

KUHU MINNA, MIDA TEHA SUURE-JAANI KANDIS

Kultuurisündmused

Kultuurisündmused

2. novembril kell 19 Vastemõisa rahvamajas teatriõhtu "See on minu pidu ja teen mis tahan (suren või ära)".

6. novembril kell 19 Mälumängusarja I voor Kondase majas.

8. novembril kell 19 keraamilise kruusi valmistamise töötuba Kondase majas.

15. novembril kell 18 väljasõit Ugala teatrisse vaatama Rahvuskooper Estonia etendust "La Traviata".

16. novembril kell 18 heliloojate Kappide majamuuseumis kontsert-vestlus Veljo Tormise elust "Jonni pärast heliloojaks".

17. novembril kell 8 väljasõit Tallinnasse Mardilaadale.

18. novembril kell 16 ansambli "Meelespea" 30. sünnipäev Kondase majas.

21. november kell 17 väljasõit Vanemuise teatrisse vaatama Tallinna Linnateatri etendus "Surnud hinged".

25. novembril kell 10 Põhja-Viljandimaa Rahvarõivakool heliloojate Kappide majamuuseumis.

30. novembril kell 18 uksekaunistuse valmistamise töötuba Kondase majas

17. detsembril kell 16 Suure-Jaani kooli aulas tasuta jõulukontsert „Kõigile, kes on armastanud” vallarahvale.

Täpsem info www.suure-jaani.ee/et/kalender

Spordivõistlused

2. novembril kell 18 võrkpalli sarivõistlus meestele Sörgavere spordihoones.

4. novembril kell 10 IX Kildu kooli vilistlasturniir males Kildu ratsakeskuskülastemajas.

7. novembril kell 14.45 Suure-Jaani valla põhikooliealiste noorte meistrivõistlused kiirmales Suure-Jaani noortekeskuse saalis.

9. novembril kell 18.30 võrkpalli sarivõistlus naistele Sörgavere spordihoones.

16. novembril kell 18 võrkpalli sarivõistlus meestele Sörgavere spordihoones.

19. novembril kell 14 Suure-Jaani valla meistrivõistlused ja Lehola-Lembitu mängud bowlingus Viljandi Fire Starter Bowlingus, Riia mnt 52 f.

25. novembril kell 10 Suure-Jaani valla XV lauatenise GP II etapp Suure-Jaani kooli võimlas.

25. novembril kell 11 Lehola-Lembitu mängude meeste võrkpalliturniir Sörgavere spordihoones.

28. novembril kell 14.45 Suure-Jaani valla põhikooliealiste noorte meistrivõistlused kiirmales Suure-Jaani noortekeskuse saalis.

3. detsembril kell 16 Lehola-Lembitu mängude mälumäng Suure-Jaani noortekeskuses.

Täpsem info spordivõistluste kohta noortekas.suure-jaani.ee

Ajalooriingis kõneleb Tõnu Kukk
26. novembril kell 14 Kappide muuseumi-
majas teemal „Viljandi piiblerahvast”.

Tere tulemast!

KUTSE SA Lõhavere ravi- ja hooldekeskuse lahtiste uste päevale

9. novembril täitub kümme aastat sihtasutuse Lõhavere ravi- ja hooldekeskus moodustamisest. Lõhavere ravi- ja hooldekeskus korraldab selle tähtpäeva puhul 08.11.2017 kella 13 – 17 lahtiste uste päeva, et tutvustada huvilistele eakatele teenuste osutamisel tehtavat tööd ja majutamistingimusi.

Lõhavere ravi- ja hooldekeskus

TÄHELEPANU!

Suure-Jaani vallavalitsus tuletab meelde, et mitmetulunduslikuks tegevuseks toetuse taotlemise tähtaeg on 15. november. Täpsem info ja vajalikud blanketid Suure-Jaani vallavalitsuse kodulehel aadressil <http://www.suure-jaani.ee/asjaajamisjuhised-ja-blanketid>

15. novembril algusega kell 18 toimub
Kõpu külastuskeskuses Irje Karjuse ehk Metsamoori
LOENG TEEMAL
„Talvevalgus – väekad taimed stressi vastu”.

Osalustasu 3 eurot. Lisainfo Dagmarilt
(dagmar@tipulooduskool.ee, 5353 6961).

NOVEMBRIKUU MÄLUMÄNG
toimub 16. novembril algusega kell 19 Küla Toas
(Kõpu alevik, Tipu tn 4). Olete oodatud!

Tule punu endale korv!

Tipu Looduskool korraldab novembris
KOLMEPÄEVALISE KORVIPUNUMISE KURSUSE.
Korvi tegemisel kasutatakse loodusest leiduvat
materjali ning kursuse tulemusel saab suuremas osas
valmis väiksem seene- või marjakorv.

Kursus toimub Tipu külamajas 11., 18. ja
19. novembril kell 10–16.

Kursuse hind on 50 eurot ning see sisaldab tee- ja
kohvipause, lõunasööke ning juhendamist.

Lisainfo Dagmarilt (dagmar@tipulooduskool.ee,
5353 6961) ja registreerimine Tipu Looduskooli kodulehel:
www.tipulooduskool.ee/sooulikool/opitoad-ja-loodusohud/korvi-punumise-kursus.

Kursust toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

HARRASTAJAST MAGISTRINI

Käsitöise kulgemise kaar tekstiilesemetes.

Esitleb pärandtehnoloogia magister Merike Saaremets Kappide muuseumis Suure-Jaanis oktoobris-novembris 2017. Näha saab tööpäeviti uksekella helistades, kokkuleppel telefonil 5193 6420.

HEA LAHMUSE, PÄRAKÜLA JA PÕHJAKA ELANIK!

Kui sa tahad tulla tutvuma külaseltsi tegevusega, siis oled oodatud Lahmuse, Päraküla ja Põhjaka külaseltsi jõulupeole 16. detsembril kell 15 Lahmuse koolis.

Vajalik eelnev registreerimine
telefonil 5665 8453.

Kohtumiseni!

VÖIMLEMINE

Koksvere seltsimajas
igal teisipäeval kell 16
Juhendab füsioterapeut
Merit Männi.

Kaasa oma võimlemismatt või alus.
(Kõo vallamaja juurest väljub buss
kell 15.30 ja toob pärast tagasi)
Osalustasu 3 eurot kord
Lisainfo Silvi Annuselt telefonil 5301 2279

Pilistvere Jõulumaa 7-8-9 detsember

Info ja broneeringud: telefonil 55 32 789 (Hermann),
e-post: pillistfer@gmail.com

Vaata ka FB: Pilistvere Jõulumaa

*Igasse õide on
peidetud päike,
saatku ta kõiki Sinu
teid ja käike.
Igas õies on naeratus
peidus,
igas õies me õnnesoov
leidub.*

Õnnitleme novembrikuu sünnipäevalapsi!

92	KALJU EVERT	08.11
89	MAGDA NURK	04.11
88	LEONIDA ROOSMAN	01.11
60	INGRIT KOMMUSAAR	01.11

Saluste Harri
12.11.1927

90

Riisalo Üno
22.11.1932

85

*Elutuul olgu Teil soe ja mahe,
tundmata jõugu torm ja rahe.
Mingu täide kõik Te ootused,
kandku vilja kõik Te lootused.*

96	28.11 HILJA ROOSILEHT
90	01.11 AKSEL PIKK
89	25.11 INGRID VÄLJA
88	23.11 ERNA VEEVERS
86	04.11 LEIDA KOPPEL
84	03.11 HELMI VAIGO
	18.11 MARTA LINNASTE
82	05.11 HELGA PIISKOP
81	02.11 TOOMAS TAMM
	09.11 ELENA KALA
80	11.11 MILVI LÕHMUS
75	12.11 LAINE ALTMÄE
70	17.11 KALJO MÄLL
65	16.11 ARVO OTS
60	19.11 EHA LAAMAN
	27.11 MARIT ALLIKSAAR

TULGE UJUMA!

Põltsamaa saun-ujulasse neljapäeviti kell 16 –17.
Buss väljub Võhmast kell 15.15 (läbi Koksvere ja Kõo)
Bussisõit 4 €

KOKSVERE SELTSIMAJAS laupäeval, 16. detsember kell 11-15 JÕULUMÄNG.

Saab osta kohalikku käsitööd,
juua kohvi,
maitsta kooki ja pirukaid.

Oodatud nii müüjad kui ostjad!
Info telefonil 5648 2547
Ciina

PILISTVERE KOEDUSE TEATED

2. NOVEMBER HINGEDEPÄEVAÕHTU kell 18
Vestlusõhtu külalisega
12. NOVEMBER ISADEPÄEV JUMALATEENISTUS
kell 13
Kirikukohvi vestlusring isaks olemisest
2. DETSEMBER PILISTVERE KIHELKONNAPÄEV
Kihelkonna ümarlaud pastoraadis kell 13
Palvus kirikus kell 16
Kihelkonnapidu rahvamajas kell 18

Kõik on lubatud, kõik on lubatud.
Pilistvere kogudus

**Suur tänu vilistlastele
annetuste eest spordirahvale
eriliste kergejõustiku jalatsite
ja sportmängude
võistluspallide soetamise jaoks
kokkutuleku ajal.**

Erla ja Pille-Riin

**Täname lapsevanem
KALEV KONDELIT
numbriussi kinkimise eest!**

Suure-Jaani sipsikud

Laps magab vaikselt pulgavoodis,
hing unenäos ja padjas nina.
Tema tekk on õitest kirju
ja nõnda valge on ta lina.
Teispool pulki sama vaikselt
on kobaras ta armsad lülid
ja kui ta ärkab on ta ümber
nii rõõmsad värvilised glud.

Õnnitleme
lapse sünni
puhul!

Anu Metslall ja Raul Oleskil sündis
29. septembril poeg RASMUS

Merylin ja Siim Nurgal sündis
13. oktoobril tütar LENNA

Viiu ja Aare Toomingal sündis
poeg TOOMAS

Tairi Lappalainenil ja Rauno
Klettbergil sündis
tütar ARABELLA Klettberg

ÕNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

MEETA LOIM	27.11.1926	91
ELLEN KALJULA	01.11.1927	90
HELMİ MAAKUS	12.11.1928	89
VALVE SUKK	29.11.1931	86
SULEV SILLAMÄE	03.11.1932	85
AINO-ALISE ROHILA	21.11.1932	85
MARTHA LAND	09.11.1933	84
AUGUST TOMSON	13.11.1935	82
LAVRIDA AINSALU	13.11.1935	82
VIIVI LEHISTE	17.11.1935	82
JAAN MIKALAI	25.11.1935	82
SILVIA LIPAND	04.11.1936	81
LINDA LEMMATS	12.11.1936	81
KALEV VÕITLA	20.11.1936	81
VELLO JÜRIMÄE	20.11.1936	81
LEILI RAJAMÄE	27.11.1936	81
NADEŽDA LINDE	01.11.1937	80
ELLA ŠAŠMAKOVA	01.11.1937	80
LINDA TÜRNER	13.11.1937	80
KALEV ALLE	13.11.1937	80
ANTS KUUSIK	17.11.1937	80
ANTS ANIMÄGI	25.11.1937	80
MATI KITSE	09.11.1947	70
ANTS KIVISILD	16.11.1947	70
EHA JOHANSON	19.11.1947	70
JÜRI ŠVEDE	23.11.1947	70
VELLO ALEKSEJEV	25.11.1947	70
TATJANA MÄKINEN	01.11.1952	65
MARET VALLISTU	02.11.1952	65
JÜRI MIKKOR	08.11.1952	65
REIN SUKK	23.11.1952	65
SIRJE KIVIRAND	24.11.1952	65
ANITA TÖNUMAA	24.11.1952	65
MAI TÖNISSON	03.11.1957	60
ANNE LINNAMÄGI	06.11.1957	60
RIINA MANKIN	10.11.1957	60
HEITI PIIR	11.11.1957	60
ALEKSEI REIMAL	19.11.1957	60
EVI PUTROLAINEN	24.11.1957	60
TAIMI ISRAEL	26.11.1957	60
LILIA SEPP	01.11.1962	55
ALAR ANDRES	14.11.1962	55
KATRIN SALUMETS	25.11.1962	55
SIRLE KÄGU	26.11.1962	55
EERO VEERMETS	09.11.1967	50
LEHO VERK	11.11.1967	50
KAJA VILL	14.11.1967	50
HERKI TORS	16.11.1967	50
INDREK EBBER	18.11.1967	50
INNA HORN	22.11.1967	50
MADIS MUTSO	25.11.1967	50
RITA VALDSTEIN	30.11.1967	50

**18. novembril kell 14–15
toimub Suure-Jaani kultuurimajas
eesti-soome jalatsivabriku
NATURAALNAHAST JA LAMBAVILLA
VOODRIGA TALVEJALATSITE MÜÜK!**

Parimad hinnad!

KILDU RATSAGESKUS-KÜLALISTEMAJA

pakub vastvalminud kahes hubases saalis
pulmade, sünnipäevade, peielaudade jt
ürituste korraldamise võimalust.
Suures saalis kuni 100 ning
väikses kuni 50 kohta.
Lisaks pakume laste sünnipäevade
korraldamise võimalust koos
eriprogrammiga – toitlustamine,
kohtumine koduloomadega, vankrisõit jne.
Menüü ja hinnakiri aadressil www.kildu.ee
priit@kildu.ee

Telefon 506 2283

Annan konsultatsiooni kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178 – Eeri Palu,
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

Võimalik tellida:

- lapsehoidmise teenust
(alates 2-aastasest
lapsest);
- õmblustöid ja kudumeid;
- energeetilisi konsultatsioone.

Telefon 5669 6302
FIE Sirje Hansen

AMENDERO OÜ

**valmistab salvkaeve
aastaringelt,
rajab kanali- ja veetrasse,
paigaldab septikuid.**

Telefon 5620 2420, kaevud@amendero.eu

Teen Suure-Jaanis autode kere- ja muid remonditöid.

Telefon 5647 3159 Ilmar.

Üürile anda 2-toaline möbleerimata korter Võhmas Kalevi
tänaval (1/5, keskmises seisukorras). Telefon 528 9001.

Soovin üürida 1–2 toalise korteri Suure-Jaanis,
Vastemõisas või Sürgaveres. Kõik pakkumised on teretul-
nud ja oodatud telefonil 5647 9325.

RAHULA

Tavandibüroo Rahula teenuste hulka kuulub kõik, mis
kaasneb lähedase viimsele teele saatmisega. Leiame teile
sobiva viisi lahkunu ärasaatmiseks, olgu see siis urni- või
kirstumatus ning korraldame kõik sellega seonduva.
Lahkunu transport, puusärgid, urnid, tuhastamine,
hauaplaadid, kõneleja, muusika, küünlad, leinalindid,
peielaud jm.

Me ei saa muuta väiksemaks teie leina, kuid saame olla
abiaks, et teile kalli ja lähedase inimese ärasaatmine laabuks
ning oleks väärikas sündmus.

telefon: 554 2307
suure-jaani@rahulatavand.ee

Pärnu 1a, Suure-Jaani
www.rahulatavand.ee

Mälestame

HELMİ OOLE
17.06.1937–02.10.2017

LEMBIT ÕITSPUU
10.11.1937–12.10.2017

VAIKE PANTALON
04.06.1932–04.10.2017

MAIDUTEDER
17.04.1949–15.10.2017

JUHAN JÜRIMAA
04.12.1948–09.10.2017

ALIIDEA LUTSIUS
24.07.1935–21.10.2017

HILDA LABIDAS
31.05.1931–11.10.2017

UDO KRUUSMANN
16.01.1930–23.10.2017

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid
hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900
info@metsakeskus.ee